EUAA/MB/2024/070

Odluka Upravnog odbora br. 161
od 13. ožujka 2024.

o uspostavi zajedničke metodologije za mehanizam za praćenje operativne i tehničke primjene zajedničkog europskog sustava azila

UPRAVNI ODBOR,

UZIMAJUĆI U OBZIR Uredbu (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil[1] (dalje u tekstu „Uredba o EUAA-u"), posebno njezin članak 14. stavak 2. i članak 41. stavak 1. točku (x),

BUDUĆI DA:

1) U skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe o EUAA-u Agencija bi u bliskoj suradnji s Komisijom trebala uspostaviti mehanizam za praćenje u svrhu praćenja operativne i tehničke primjene zajedničkog europskog sustava azila („CEAS") u cilju sprečavanja ili utvrđivanja mogućih nedostataka u sustavima azila i prihvata država članica i procjene njihova kapaciteta i njihove spremnosti za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska kako bi se povećala učinkovitost tih sustava.

2) U skladu s člankom 14. stavkom 2. Uredbe o EUAA-u Upravni odbor trebao bi, na prijedlog izvršnog direktora i uz savjetovanje s Komisijom, uspostaviti zajedničku metodologiju za mehanizam za praćenje. Zajednička metodologija trebala bi uključivati objektivne kriterije prema kojima se provodi praćenje, opis metoda, procesa i alata za mehanizam za praćenje, kao što su praktični aranžmani za posjete na licu mjesta, uključujući kratko unaprijed najavljene posjete, te pravila i načela za uspostavu timova stručnjaka.

3) U skladu s člankom 14. stavkom 2. Uredbe o EUAA-u putem bilateralnih razmjena i u pisanom obliku s Komisijom je provedeno savjetovanje o uspostavi mehanizma za praćenje.

4) Uz koordinaciju Agencije 22. veljače 2023. uspostavljena je Savjetodavna skupina za praćenje, koja se sastoji od predstavnika država članica i Komisije te Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) u svojstvu promatrača. Cilj je bio pružiti tehnička stručna znanja za izradu zajedničke metodologije tijekom opsežnih rasprava o rezultatima tijekom sedam sastanaka i pisanih dokumenata podnesenih od travnja 2023. do veljače 2024.

5) Tematski sastanak Upravnog odbora o praćenju održan je 29. veljače 2023. i na njemu je [postignuta suglasnost o predloženoj metodologiji praćenja].

[1] Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010 (SL L 468, 30.12.2021., str. 1)

6) U skladu s člankom 41. stavkom 1. točkom (x) Uredbe o EUAA-u Upravni odbor trebao bi donijeti odluku kojom se uspostavlja zajednička metodologija za mehanizam za praćenje,

ODLUČIO JE:

Članak 1.
Metodologija praćenja

Ovime se donosi zajednička metodologija za mehanizam za praćenje operativne i tehničke primjene CEAS-a, kako je priložena ovoj Odluci.

Članak 2.
Mreža za praćenje

Agencija uspostavlja mrežu za praćenje u skladu s odredbama iz poglavlja 13. Priloga ovoj Odluci koja zamjenjuje savjetodavnu skupinu za praćenje osnovanu 22. veljače 2023.

Članak 3.
Transparentnost

Ova se Odluka objavljuje na mrežnom mjestu Agencije.

Članak 4.
Stupanje na snagu i preispitivanje

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja. Ova se Odluka preispituje kako bi se uzele u obzir relevantne zakonodavne promjene i iskustva stečena u pilot-fazi.

Sastavljeno u Valletti

Za Upravni odbor

Potpis u spisu

Evelina Gudzinskaitė
Predsjednica Upravnog odbora

Prilog: Zajednička metodologija za mehanizam za praćenje operativne i tehničke primjene CEAS-a

Prilog

Zajednička metodologija za mehanizam za praćenje operativne i tehničke primjene CEAS-a

Sadržaj

Sadržaj **5**

Akronimi i kratice **7**

Definicije **8**

1 Uvod **10**

1.1 Kontekst 10

1.2 Svrha i područje primjene mehanizma za praćenje 10

2 Glavna načela **13**

3 Postupak praćenja **15**

3.1 Vrste praćenja 15

3.2 Faze praćenja 15

3.3 Sudionici, uloge i odgovornosti 18

4 Objektivni kriteriji **20**

4.1 Općeniti objektivni kriteriji 20

4.2 Objektivni kriteriji specifični za određeno područje 22

5 Okvir za prikupljanje i analizu informacija **25**

5.1 Ključni elementi postupka prikupljanja i analize informacija 25

5.2 Izvori informacija za potrebe praćenja 26

6 Alati za potrebe mehanizma za praćenje **30**

6.1 Upitnik za države članice 30

6.2 Uzorkovanje predmeta 31

6.3 Alati za posjet na licu mjesta 35

7 Izrada nalaza i preporuka na temelju praćenja **38**

7.1 Izvješće o praćenju 38

7.2 Nalazi 39

7.3 Preporuke 40

7.4 Politika distribucije izvješća o praćenju 41

8 Postupovni aspekti praćenja **42**

8.1 Pravila i načela za osnivanje timova stručnjaka 42

8.1.1 Sastav timova stručnjaka ... 42
8.1.2 Struktura i veličina timova stručnjaka ... 43
8.1.3 Osnivanje tima stručnjaka ... 45
8.1.4 Sastavljanje popisa za praćenje ... 46
8.1.5 Opći kriteriji za predlaganje stručnjaka iz država članica za uvrštenje na popis za praćenje ... 46
8.1.6 Osposobljavanje, odabir i imenovanje članova timova stručnjaka ... 47
8.1.7 Provedba ... 48
8.2 Praktična rješenja za posjet na licu mjesta ... 48
8.2.1 Opća pravila za organizaciju posjeta na licu mjesta ... 48
9 Poseban okvir za planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama ... **51**
10 Poseban okvir za ad hoc praćenje ... **54**
11 Program za praćenje: struktura i kriteriji za grupiranje ... **57**
11.1 Praćenje zemalja: grupiranje država članica ... 58
11.2 Tematsko praćenje: godišnji program tematskog praćenja ... 58
11.3 Ad hoc praćenje ... 59
12 Zaštita osobnih podataka za potrebe mehanizma za praćenje ... **60**
13 Uloga Mreže za praćenje ... **61**
14 Preispitivanje metodologije praćenja ... **62**

Akronimi i kratice

APD (preinaka)	Direktiva o postupcima azila (preinačena) – Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (preinačena)
CEAS	Zajednički europski sustav azila
Države članice	Države članice Europske unije
EU	Europska unija
EUAA	Agencija Europske unije za azil
Komisija	Europska komisija
MAG	Savjetodavna skupina za praćenje
Metodologija	Zajednička metodologija za mehanizam za praćenje
MoNet	Mreža za praćenje
Nacionalni koordinator	Nacionalni koordinator za praćenje
OCD	Organizacija civilnog društva
RCD (preinaka)	Direktiva o uvjetima prihvata (preinaka) – Direktiva 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju standarda za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (preinaka).
UNHCR	Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice
Uredba Dublin III	Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (preinaka)
Uredba o EUAA-u	Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010

Definicije

Za potrebe metodologije praćenja:

Metodologija praćenja znači „zajednička metodologija za mehanizam za praćenje koja uključuje objektivne kriterije prema kojima se provodi praćenje, opis metoda, procesa i alata za mehanizam za praćenje, kao što su praktični aranžmani za posjete na licu mjesta, uključujući kratko unaprijed najavljene posjete, te pravila i načela za uspostavu timova stručnjaka" (članak 14. stavak 2. Uredbe o EUAA-u).

Postupak praćenja znači postupak koji se provodi kao dio mehanizma za praćenje i obuhvaća „operativnu i tehničku primjenu svih aspekata CEAS-a države članice [praćenje zemlje] ili tematskih ili posebnih aspekata CEAS-a u pogledu svih država članica [tematsko praćenje] ili koji se provodi na inicijativu EUAA-a ili na zahtjev Komisije kada postoje ozbiljni razlozi za zabrinutost u pogledu funkcioniranja sustava azila ili prihvata države članice [ad hoc praćenje]" (članak 15. stavak 1. Uredbe o EUAA-u).

Praćenje zemlje znači postupak praćenja koji obuhvaća „operativnu i tehničku primjenu svih aspekata CEAS-a" u određenoj državi članici (članak 15. stavak 1. točka (a) Uredbe o EUAA-u).

Ad hoc praćenje znači postupak praćenja koji se provodi „ako analiza informacija o stanju azila iz članka 5. Uredbe o EUAA-u izaziva ozbiljnu zabrinutost u vezi s funkcioniranjem sustava azila ili prihvata pojedine države članice" i koji Agencija pokreće na vlastitu inicijativu uz savjetovanje s Komisijom ili na zahtjev Komisije (članak 15. stavak 2. Uredbe o EUAA-u).

Tematsko praćenje znači postupak praćenja „s naglaskom na tematske ili posebne aspekte CEAS-a u pogledu svih država članica" (članak 15. stavak 1. točka (b) Uredbe o EUAA-u).

EUAA-ov koordinator za praćenje znači član osoblja EUAA-a koji djeluje kao koordinator postupka praćenja zemlje ili tematskog praćenja.

Nacionalni koordinator za praćenje znači glavni predstavnik države članice i njegov zamjenik koji koordinira postupak praćenja i djeluje kao glavna kontaktna točka za Mrežu za praćenje.

Program za praćenje znači program u kojem se navode „ države članice čije" sustave azila i prihvata treba pratiti u određenoj godini. Programom za praćenje osigurava se da se svaka država članica prati barem jednom u svakom razdoblju od pet godina" (članak 15. stavak 1. Uredbe o EUAA-u). Program za praćenje obuhvaća i praćenje zemlje i tematsko praćenje.

Ciklus praćenja znači petogodišnje razdoblje tijekom kojeg se postupak praćenja zemlje provodi najmanje jednom za sve države članice (članak 15. stavak 1. Uredbe o EUAA-u).

Tim stručnjaka znači tim koji je u svrhu praćenja uspostavio izvršni direktor i „koji se sastoji od stručnjaka iz redova vlastitog osoblja Agencije, Komisije i, ako je to potrebno, država članica, a u svojstvu promatrača i iz UNHCR-a" (članak 47. stavak 5. točka (p) Uredbe o EUAA-u).

Posjet na licu mjesta znači posjet državi članici u kojoj se obavlja praćenje, a koji obavljaju timovi stručnjaka za potrebe postupka praćenja (članak 14. stavak 5.).

Kratko unaprijed najavljeni posjet znači posjet na licu mjesta koji se provodi u svrhu postupka ad hoc praćenja u skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe o EUAA-u. „U slučaju kratko unaprijed najavljenih posjeta izvršni direktor dotičnoj državi članici dostavlja obavijest o provjeri 72 sata unaprijed" (članak 14. stavak 7. Uredbe o EUAA-u).

Popis za praćenje znači popis stručnjaka iz država članica koji je sastavio i kojim upravlja EUAA za potrebe mehanizma za praćenje.

1 Uvod

1.1 Kontekst

Uredbom o EUAA-u[2] predviđa se uspostava mehanizma za praćenje (članci 14. i 15.). U tom pogledu Upravni odbor EUAA-a, na prijedlog izvršnog direktora i uz savjetovanje s Europskom komisijom, utvrđuje zajedničku metodologiju za mehanizam za praćenje.

U tu je svrhu EUAA u studenome 2022. pokrenuo osmišljavanje mehanizma za praćenje u okviru EUAA-ova programa tranzicije. Kako bi se potaknuo suradnički pristup razvoju metodologije, u ožujku 2023. osnovana je savjetodavna skupina za praćenje (MAG) za savjetovanje o tehničkim aspektima mehanizma za praćenje. Savjetodavna skupina MAG, koju čine predstavnici država članica i Europske komisije (Komisije), te Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) u svojstvu promatrača, dala je povratne informacije o nacrtima dokumenata, u pisanom obliku i tijekom sastanaka organiziranih između travnja 2023. i veljače 2024.

Metodologijom se utvrđuju objektivni kriteriji za provedbu praćenja, opisuju metode, postupci i alati za mehanizam za praćenje, osigurava okvir za prikupljanje i analizu informacija za potrebe postupaka praćenja te se obrađuju postupovni aspekti kao što su dogovori za posjete na licu mjesta i uspostava stručnih timova, kao i odgovarajuća pravila i načela.

1.2 Svrha i područje primjene mehanizma za praćenje

U skladu s člankom 78. UFEU-a Unija razvija zajedničku politiku azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite čiji je cilj svakom državljaninu zemlje izvan EU-a kojem je potrebna međunarodna zaštita ponuditi odgovarajući status i osigurati poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Ta politika mora biti u skladu sa Ženevskom konvencijom od 28. srpnja 1951. i Protokolom od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica te s drugim odgovarajućim ugovorima. Cilj je zajedničkog europskog sustava azila (CEAS-a) uspostaviti zajedničko područje zaštite i solidarnosti u EU-u uvođenjem pravednih i učinkovitih postupaka azila i prihvata koji se temelje na visokim standardima zaštite, sprečavanjem ili smanjenjem sekundarnih kretanja unutar Unije te povećanjem uzajamnog povjerenja među državama članicama.

EUAA „prati operativnu i tehničku primjenu CEAS-a s ciljem pružanja pomoći državama članicama u poboljšanju učinkovitosti njihovih sustava azila i prihvata" (članak 2. stavak 1. točka (q) Uredbe o EUAA-u).

Uredbom o EUAA-u (članak 14. stavci 1. i 2.) Agenciji se daje mandat za uspostavljanje:

> *mehanizma za praćenje u svrhu praćenja operativne i tehničke primjene CEAS-a [dalje u tekstu „praćenje"] u cilju sprečavanja ili utvrđivanja mogućih nedostataka u sustavima*

[2] Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010

azila i prihvata država članica i procjene njihova kapaciteta i njihove spremnosti za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska kako bi se povećala učinkovitost tih sustava.

Mehanizam za praćenje obuhvaća:

sustav za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, koji je uspostavljen Uredbom (EU) br. 604/2013, postupke za međunarodnu zaštitu, primjenu kriterija prema kojima se procjenjuje potreba za zaštitom te vrsta zaštite koja se priznaje, među ostalim i u pogledu poštovanja temeljnih prava, mjera za zaštitu djece i posebnih potreba osoba u ranjivom položaju;

dostupnost i kapacitet osoblja za pisano i usmeno prevođenje, te kapacitet osoblja za učinkovito postupanje u predmetima koji se odnose na azil i upravljanje tim predmetima, uključujući postupanje povodom žalbi, ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa te uz potpuno poštovanje organizacije pravosuđa svake države članice;

uvjete prihvata, kapacitet za prihvat, infrastrukturu za prihvat i opremu za prihvat te, u mjeri u kojoj je to moguće, financijska sredstva za prihvat.

Važno je napomenuti da prenošenje odredbi CEAS-a u nacionalno zakonodavstvo nije obuhvaćeno područjem primjene EUAA-ova mehanizma za praćenje. Komisija je nadležna osigurati da se preneseno zakonodavstvo provodi i da se poštuju zadani rokovi. To je isključivo odgovornost Europske komisije.

Objektivni kriteriji

Praćenje se provodi na temelju objektivnih kriterija koji su strukturirani u skladu s različitim odredbama CEAS-a i dopunjeni skupom kriterija u pogledu planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama i spremnosti. Objektivni kriteriji opisani su u Poglavlju 4. Objektivni kriteriji ove metodologije.

Geografsko područje primjene

Uredba o EUAA-u obvezujuća je za sve države članice EU-a[3] osim Danske. U skladu s uvodnom izjavom 63. Danska nije sudjelovala u donošenju Uredbe te se ona na nju ne primjenjuje.

Suradnja s pridruženim zemljama, odnosno Islandom, Lihtenštajnom, Norveškom i Švicarskom, definira se odgovarajućim dogovorima sklopljenima s Unijom u skladu s uvodnom izjavom 65. i člankom 34. Uredbe o EUAA-u. Ti dogovori uključuju odredbe koje se odnose na sudjelovanje u inicijativama koje poduzima Agencija, financijske doprinose, sudjelovanje na sastancima Upravnog odbora i osoblje.

[3] Države članice EU-a: Austrija, Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Irska (na temelju odluke o sudjelovanju), Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska.

Stupanje na snagu

U skladu s člankom 73. Uredbe o EUAA-u odredbe Uredbe koje se odnose na mehanizam za praćenje početi će se primjenjivati 31. prosinca 2023. te će, u početku, radnje nakon postupka praćenja biti ograničene na dostavljanje nalaza predmetnoj državi članici kako bi ona mogla iznijeti svoje primjedbe.

Stupanje na snagu druge faze postupka praćenja, koja obuhvaća izradu i podnošenje preporuka koje treba donijeti Upravni odbor, dostavljanje tih preporuka Europskom parlamentu i obavješćivanje Europske komisije o provedbi preporuka i svim eventualnim daljnjim eskalacijama ako preporuke nisu ispunjene, podliježe zamjeni Uredbe (EU) br. 604/2013 (Uredba Dublin III). Europska komisija pojasnila je u komunikaciji upućenoj EUAA-u da zamjenu treba shvatiti kao datum početka primjene uredbe kojom se zamjenjuje Uredba Dublin III.

2 Glavna načela

U skladu s Uredbom o EUAA-u (uvodna izjava 20. i članak 14.) EUAA-ov mehanizam za praćenje temelji se na sljedećim načelima.

Usmjerenost prema budućnosti

Praćenje je usmjereno prema budućnosti i preventivno, usredotočeno na postojeće i buduće izazove, u smislu formuliranja potreba za boljim cjelokupnim funkcioniranjem sustava azila i prihvata te u smislu procjene kapaciteta i spremnosti država članica za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska. Praćenjem se procjenjuje jesu li mjere koje su uspostavile države članice svrsishodne kako bi se spriječili nedostatci i osigurala spremnost za situacije povećanog ili nerazmjernog pritiska.

U okviru praćenja utvrđuju se i dobre prakse, koje se dijele sa svim drugim državama članicama.

Sve preporuke koje proizlaze iz nalaza moraju biti konkretne i realne, pri čemu se uzimaju u obzir stvarno stanje i okolnosti u dotičnoj državi članici te zahtjevi koji proizlaze iz CEAS-a, među ostalim i pomoć EUAA-a.

Sveobuhvatnost i relevantnost

Praćenje je „sveobuhvatno" (uvodna izjava 20. Uredbe o EUAA-u). Ono obuhvaća sve aspekte CEAS-a, pri čemu se u obzir uzimaju, među ostalim, poštovanje temeljnih prava, mjere za zaštitu djece i posebne potrebe osoba u ranjivom položaju.

Sve procjene provode se na temelju skupa unaprijed definiranih objektivnih kriterija (vidjeti Poglavlje 4. Objektivni kriteriji). Objektivni kriteriji obuhvaćaju različita područja CEAS-a na sveobuhvatan način. U okviru sveobuhvatnog okvira mehanizma za praćenje prednost se daje svim eventualnim nedostatcima s većim utjecajem na operativnu i tehničku primjenu CEAS-a kako bi se osigurala relevantnost nalaza usmjerenih na sadašnje i potencijalne izazove. Posebno se prednost daje procjeni nalaza koji imaju veći utjecaj na:

1. djelotvornost i učinkovitost sustava azila i prihvata na nacionalnoj razini[4] (pojedinačna, nepristrana i pravedna procjena zahtjeva u razumnim rokovima);
2. spremnost za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska na nacionalnoj razini;
3. funkcioniranje CEAS-a u cjelini s obzirom na moguće nedostatke utvrđene u državi članici u kojoj se obavlja praćenje;
4. temeljna prava dotičnih osoba, mjere za zaštitu djece i posebne potrebe osoba u ranjivom položaju.

Ne smije se zadirati u nadležnost države članice za odlučivanje o pojedinačnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu.

[4] Za potrebe ove metodologije pojam „nacionalna razina" obuhvaća sve razine nacionalnog ustroja: središnja, savezna, regionalna i lokalna tijela, ovisno o njihovim ovlastima u pogledu provedbe CEAS-a.

Suradnja i transparentnost

Praćenje se provodi u bliskoj suradnji i potpuno transparentno s dotičnom državom članicom, pri čemu se osigurava redovito obavješćivanje država članica o opsegu, aktivnostima, nalazima praćenja i informacijama na kojima se nalazi temelje. U skladu s člankom 14. stavkom 7. Uredbe o EUAA-u, države članice „surađuju s Agencijom, među ostalim i tako da olakšavaju posjete na licu mjesta koji se provode u svrhu praćenja". To posebno podrazumijeva osiguravanje da tim za praćenje ima pristup potrebnim informacijama, ključnom osoblju i relevantnim lokacijama u skladu s objektivnim kriterijima. Nalazi praćenja šalju se dotičnoj državi članici kako bi dala svoje primjedbe, u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe o EUAA-u.

Objektivnost i točnost

Nalazi praćenja koje je proveo EUAA temelje se na dokazima, informacije se prikupljaju na sustavan način i iz velikog broja različitih izvora, kako je utvrđeno u metodologiji. To podrazumijeva analizu velikih količina kvalitativnih i kvantitativnih informacija dobivenih od različitih dionika u skladu s Uredbom kako bi se osigurao potpun, uravnotežen i objektivan pristup. Informacije se prikupljaju i pažljivo razmatraju u odnosu na unaprijed utvrđene objektivne kriterije, pri čemu se u obzir uzimaju operativni standardi, pokazatelji, smjernice i najbolje prakse koje je razvio EUAA (članak 13. stavak 6. Uredbe o EUAA-u).

Kad je riječ o podatcima koje trebaju dostaviti države članice, u najvećoj se mogućoj mjeri upotrebljavaju informacije dostupne unutar Agencije kako bi se izbjeglo udvostručavanje zahtjeva. Primljene informacije prikupljaju se, analiziraju, unakrsno provjeravaju s državom članicom i kritički procjenjuju u skladu s metodologijom.

3 Postupak praćenja

Zajednička metodologija praćenja strukturirana je na temelju jedinstvenog sveobuhvatnog postupka primjenjivog na sve vrste postupaka praćenja koje su u njoj opisane.

3.1 Vrste praćenja

EUAA-ov mehanizam za praćenje obuhvaća tri vrste postupaka praćenja, koje se razlikuju s obzirom na obuhvat, a to su:

- **praćenje zemlje**, koje obuhvaća operativnu i tehničku primjenu svih aspekata CEAS-a u određenoj državi članici (članak 14. i članak 15. stavak 1. točka (a));
- **tematsko praćenje**, koje obuhvaća tematske ili posebne aspekte CEAS-a u pogledu svih država članica (uvodna izjava 22., članak 15. stavak 1. točka (b));
- **ad hoc praćenje**, ako analiza informacija o stanju azila iz članka 5. izaziva ozbiljnu zabrinutost u pogledu funkcioniranja sustava azila ili prihvata države članice. U tom slučaju Agencija pokreće postupak praćenja na vlastitu inicijativu uz savjetovanje s Komisijom ili na zahtjev Komisije (članak 15. stavak 2.).

3.2 Faze praćenja

Kako bi se omogućilo učinkovito planiranje i organizacija, svaki postupak praćenja podijeljen je u pet glavnih faza, koje su opisane u nastavku. Za postupke tematskog i ad hoc praćenja možda će biti potrebne prilagodbe u skladu s načelom razmjernosti.

Grafikon 1. Faze praćenja

Izvor: EUAA

Faza pokretanja postupka: provode se sve potrebne pripreme kako bi se osigurala pravodobna organizacija postupka praćenja, uključujući prikupljanje informacija i organizaciju posjeta na licu mjesta. Informacije se prikupljaju u skladu s okvirom za prikupljanje informacija (vidjeti Poglavlje 5. Okvir za prikupljanje i analizu informacija). Državu članicu obavješćuje se o obuhvatu postupka praćenja i šalje joj se službeni zahtjev da dostavi informacije u **upitniku za praćenje države članice** (vidjeti 6.1 Upitnik za države članice) i da pripremi predmete za analizu uzorka predmeta (vidjeti 6.2 Uzorkovanje predmeta). Kako bi se dodatno olakšalo ispunjavanje upitnika, EUAA uz svako pitanje

prilaže, u mjeri u kojoj je to moguće, sve relevantne informacije koje je već prikupio, uz potpuno poštovanje okvira za prikupljanje informacija, pri čemu navodi i njihove izvore. Time se državi članici omogućuje da prilikom odgovaranja na pitanje provjeri dostupne informacije te da ih dopuni, ispravi ili ažurira odnosno potvrdi njihovu valjanost. Relevantne informacije prikupljaju se od svih dionika.

Provode se pripreme za sastavljanje tima stručnjaka (vidjeti 8.1 Pravila i načela za osnivanje timova stručnjaka).

Konsolidacija informacija i analiza: sve primljene informacije konsolidiraju se i analiziraju za potrebe organiziranja posjeta na licu mjesta (vidjeti Poglavlje 5. Okvir za prikupljanje i analizu informacija). S državom članicom savjetuje se o nacrtu plana posjeta na licu mjesta. Organizira se pripremni sastanak za dodatnu razmjenu praktičnih aspekata u vezi s posjetom na licu mjesta.

Posjet na licu mjesta: za potrebe postupka praćenja Agencija može organizirati posjete na licu mjesta. Agencija obavlja kratko unaprijed najavljene posjete samo za potrebe članka 15. stavka 2. Tijekom posjeta na licu mjesta tim stručnjaka procjenjuje operativnu i tehničku primjenu CEAS-a u predmetnoj državi članici na temelju sustavnog prikupljanja i temeljite analize relevantnih informacija (vidjeti 8.2. Praktična rješenja za posjet na licu mjesta). Prosječno trajanje posjeta na licu mjesta može varirati između jednog i deset radnih dana, ovisno o opsegu postupka praćenja. Država članica surađuje s Agencijom i pomaže timu stručnjaka u okviru njegova mandata za procjenu postupaka i aktivnosti u područjima koja treba pratiti, u skladu s Uredbom o EUAA-u.

Izrada konačnih nalaza: Izvršni direktor šalje nalaze postupka praćenja državi članici kako bi dala svoje primjedbe te, prema potrebi, navela svoje potrebe (vidjeti 7.2. Nalazi).

Izrada preporuka i daljnje postupanje (nakon aktivacije): Na temelju nalaza i uzimajući u obzir primjedbe dotične države članice te uz savjetovanje s Komisijom, izvršni direktor sastavlja nacrt preporuka. Izvršni direktor šalje nacrt preporuka dotičnoj državi članici kako bi dala svoje primjedbe (vidjeti 7.3. Preporuke).

Grafikon 2. Faze i vremenski raspored postupka praćenja

	1. Faza pokretanja postupka	2. Konsolidacija informacija i preliminarna procjena	3. Posjet na licu mjesta – procjena	4. Izrada konačnih nalaza	5. Izrada preporuka i daljnje postupanje
Vrijeme	mjesec 0 – 3	mjesec 3 – 5,5	mjesec 5,5 – 6	mjesec 6 – 7,5	mjesec 7,5 – 9
Opis	Provode se sve potrebne pripremne radnje kako bi se osigurala pravodobna organizacija postupka praćenja, kao i prikupljanje informacija od svih dionika. Šalje se službeni zahtjev državi članici.	Konsolidiraju se informacije. Utvrđuju se nedostatci i provodi analiza kako bi se timovima stručnjaka pružile strukturirane informacije. Održava se pripremni sastanak s državom članicom.	Tim stručnjaka, kada je to primjenjivo, obavlja posjet na licu mjesta i provodi odgovarajuću procjenu.	Izvršni direktor šalje rezultate postupka praćenja predmetnoj državi članici kako bi dala svoje primjedbe. Dovršava se izvješće.	Sastavljaju se i dovršavaju preporuke u skladu s člankom 15.

Izvor: EUAA

3.3 Sudionici, uloge i odgovornosti

Uredbom o EUAA-u utvrđuju se uloge i odgovornosti svih dionika u pogledu mehanizma za praćenje.

EUAA

Različitim pravnim odredbama utvrđuju se odgovornosti **izvršnog direktora EUAA-a**. Konkretno, izvršni direktor osniva timove stručnjaka u svrhu praćenja, pokreće postupak praćenja u skladu s člankom 15. stavkom 2. i dostavlja nalaze i nacrte preporuka dotičnoj državi članici, a potom i Upravnom odboru (članak 47. stavak 5. točke od (p) do (r)). Izvršni direktor o svakom takvom posjetu dovoljno unaprijed obavješćuje dotične države članice. U slučaju kratko unaprijed najavljenih posjeta, izvršni direktor o njima obavješćuje dotičnu državu članicu 72 sata unaprijed (članak 14. stavak 7.).

Agencija nadzire postupak praćenja i naknadne aktivnosti. U okviru Agencije određena je posebna jedinica (**Jedinica za praćenje**) za obavljanje relevantnih zadataka.

U državama članicama raspoređuju se EUAA-ovi **časnici za vezu**. Uredbom o EUAA-u propisano je da **časnici za vezu** redovito podnose izvješća izvršnom direktoru o stanju azila u dotičnoj državi članici i o njezinu kapacitetu za djelotvorno upravljanje sustavom azila i prihvata. Ako u izvješćima časnika za vezu izvršnom direktoru postoje razlozi za zabrinutost u vezi s jednim ili više aspekata relevantnih za dotičnu državu članicu, ta se izvješća uzimaju u obzir za potrebe mehanizma za praćenje i prosljeđuju dotičnoj državi članici (članak 7. stavak 4.).

Na prijedlog izvršnog direktora i uz savjetovanje s Komisijom **Upravni odbor EUAA-a** utvrđuje zajedničku metodologiju za mehanizam za praćenje (članak 14. stavak 1.), program (članak 15. stavak 1.) i, nakon postupka praćenja, preporuke (članak 15. stavak 4.).

Europska komisija

Komisija blisko surađuje s EUAA-om prilikom uspostave mehanizma za praćenje (članak 14. stavak 1.). Među ostalim, Komisija ima predstavnika u timu stručnjaka (članak 47. stavak 5. točka (p)), a Agencija se savjetuje s njom o metodologiji, programu i izradi nacrta preporuka. „Ako analiza informacija o stanju azila iz članka 5. izaziva ozbiljnu zabrinutost u pogledu funkcioniranja sustava azila ili prihvata pojedine države članice, Agencija na vlastitu inicijativu uz savjetovanje s Komisijom ili na zahtjev Komisije pokreće postupak praćenja.” (članak 15. stavak 2.). Ako država članica ne provede mjere navedene u preporukama Agencije, Komisija je odgovorna za daljnje postupanje (članak 15. stavci od 5. do 7.).

Države članice

Metodologija praćenja temelji se na suradničkom pristupu između EUAA-a i država članica EU-a. Države članice dostavljaju Agenciji, na njezin zahtjev, informacije o aspektima CEAS-a koji su obuhvaćeni mehanizmom za praćenje, kao i o svojem planiranju djelovanja u nepredvidivim situacijama za mjere koje treba poduzeti radi rješavanja mogućeg nerazmjernog pritiska na njihov sustav azila ili prihvata (članak 14. stavak 6.).

Uredbom se predviđa da stručnjaci iz država članica prema potrebi sudjeluju u timovima stručnjaka (članak 47. stavak 5. točka (p)).

Države članice surađuju s Agencijom, među ostalim i tako što olakšavaju odvijanje svih posjeta na licu mjesta koji se organiziraju u svrhu praćenja. Države članice daju primjedbe na nalaze i preporuke.

Nakon donošenja metodologije uspostavit će se **mreža za praćenje (MoNet)** sastavljena od nacionalnih koordinatora za praćenje (vidjeti 13. Uloga Mreže za praćenje).

Nacionalni koordinator za praćenje (dalje u tekstu „nacionalni koordinator") djeluje kao koordinator države članice i glavna kontaktna točka za postupak praćenja u pogledu prikupljanja informacija, komunikacije s nacionalnim tijelima i partnerima u provedbi te praćenja daljnjeg postupanja na temelju nalaza i preporuka. Nacionalni koordinator surađuje s EUAA-om u pripremi posjeta na licu mjesta, surađuje s relevantnim tijelima i/ili organizacijama, ako je potrebno, kako bi se utvrdilo relevantno osoblje, osigurao pristup prostorijama i drugim lokacijama navedenima u planu posjeta te olakšava provedbu svih praktičnih rješenja (vidjeti 8.2. Praktični aranžmani za posjet na licu mjesta). Nacionalni koordinator može biti pratnja timu stručnjaka. Nacionalni koordinator sudjeluje na sastancima s nacionalnim tijelima. Država članica može imenovati zamjenika nacionalnog koordinatora.

UNHCR

Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) dio je tima za praćenje u svojstvu promatrača (uvodna izjava 24.). Uz to, UNHCR se izričito navodi kao izvor informacija u kontekstu prikupljanja informacija za potrebe mehanizma za praćenje (članak 14. stavak 4.).

4 Objektivni kriteriji

EUAA provodi praćenje u skladu s objektivnim kriterijima u kojima se navode **očekivani rezultati** operativne i tehničke primjene svakog aspekta CEAS-a uzimajući u obzir opće ciljeve EUAA-ova mehanizma za praćenje.

Objektivni kriteriji strukturirani su u skladu s različitim odredbama CEAS-a i dopunjeni skupom kriterija u pogledu planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama i spremnosti. Obuhvaćaju općenite kriterije koji se odnose na sva područja CEAS-a (sustav prihvata, postupak azila i dablinski postupak, uključujući, uz puno poštovanje neovisnosti sudstva, žalbene postupke) te planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama i spremnost, kao i tri skupa posebnih kriterija za određena područja.

Objektivni kriteriji formulirani su na **makrorazini** kako bi se uzele u obzir posebnosti nacionalnih sustava i konteksta te državama članicama pružio pregled **operativnih postupaka koji** će biti predmet praćenja. Objektivne kriterije treba tumačiti zajedno s pravnim odredbama CEAS-a, a u slučaju dvojbe, prednost uvijek ima pravni tekst CEAS-a i način na koji ga tumači Sud Europske unije. Svi objektivni kriteriji procjenjuju se s obzirom na poštovanje **temeljnih prava**, uključujući nediskriminaciju, poštovanje privatnog i obiteljskog života i zaštitu djece, kao i primarno razmatranje najboljih interesa djeteta.

U slučaju pravnih promjena CEAS-a, Upravni odbor EUAA-a možda će trebati preispitati objektivne kriterije.

Objektivni kriteriji grupirani su u odgovarajuća tematska područja i označeni u skladu s tim.

4.1 Općeniti objektivni kriteriji

Prva su dva skupa objektivnih kriterija **općeniti**; odnose se na sva područja CEAS-a i primjenjivat će se transverzalno u svim postupcima.

Institucionalni okvir

OVR1.	Države članice uspostavile su funkcionalne sustave azila i prihvata, uključujući **administrativne strukture i postupke** namijenjene osiguravanju dosljednog i pouzdanog ispunjavanja objektivnih kriterija, uključujući relevantne smjernice, mehanizme za nadzor i djelotvorne mehanizme za osiguranje kvalitete.
OVR2.	**Postupci azila i prihvata učinkovito su organizirani**, pri čemu se izbjegavaju suvišne ili dvostruke aktivnosti optimalnom upotrebom postojećih stručnih znanja i resursa, smanjenjem pojave uskih grla, uz potporu funkcionalnog sustava vođenja predmeta i odgovarajućom primjenom pomoćnih digitalnih alata kako bi se osiguralo da se postupci mogu prilagoditi promjenjivim okolnostima i da se mogu ojačati u vrijeme povećanog priljeva.
OVR3.	Tijekom cijelog postupka azila, uključujući fazu žalbe, i u sustavu prihvata na raspolaganju su dostatni i odgovarajući **kapaciteti osoblja** za učinkovito rješavanje predmeta i

upravljanje njima te za pružanje odgovarajućih uvjeta prihvata, s jasnim opisom zadataka i odgovornosti, mjerama za unapređenje dobrobiti osoblja i učinkovitim postupcima za otkrivanje mogućih uskih grla ili nedostatka kapaciteta.

OVR4. Osoblje nadležnih tijela ili tijela odgovornih za provedbu jednog ili više aspekata CEAS-a ima **potrebne kompetencije** relevantne za njihove dužnosti/zadatke i funkcije, među ostalim, nakon što im je pruženo potrebno i odgovarajuće osposobljavanje i stručno usavršavanje razvijeno, prema potrebi, na temelju europskog programa osposobljavanja u području azila i uz poštovanje temeljnih prava te uzimajući u obzir posebne potrebe tijekom postupka i prihvata te najbolje interese djeteta.

OVR5. Sustavi azila i prihvata organizirani su i provode se uz puno poštovanje načela **povjerljivosti**, kako je definirano u nacionalnom pravu i u skladu s relevantnim zakonima o zaštiti podataka.

OVR6. Tijekom postupaka azila i prihvata učinkovito se identificiraju tražitelji međunarodne zaštite u ranjivom položaju, pravodobno se procjenjuju njihove **posebne potrebe tijekom postupka i prihvata** te na njih na primjereni način odgovara kvalificirano i osposobljeno osoblje kako bi se tražiteljima međunarodne zaštite u ranjivom položaju omogućilo da u potpunosti iskoriste svoja prava i ispune svoje obveze na temelju CEAS-a.

OVR7. **Djeci bez pratnje** pravodobno se i, ako je potrebno, prije osobnog intervjua osigurava zastupnik s odgovarajućim kvalifikacijama koji zastupa dijete i pomaže mu u postupku azila i sustavu prihvata u skladu s najboljim interesima djeteta. Osiguravanje uvjeta prihvata i razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu provodi osoblje s potrebnim znanjem o posebnim potrebama djece tijekom postupka i prihvata, pri čemu se prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta.

OVR8. U svim fazama postupka azila i u kontekstu sustava prihvata tražitelj međunarodne zaštite pravodobno prima potrebne **informacije** o postupcima te svojim pravima i obvezama. Informacije se daju u pisanom obliku i, ako je potrebno, u usmenom obliku, na jeziku koji tražitelj međunarodne zaštite razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije te su prilagođene njegovim posebnim potrebama tijekom postupka i prihvata.

OVR9. Pristup tražitelja međunarodne zaštite **učinkovitom pravnom lijeku** protiv, među ostalim, odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu, uključujući odluku o oduzimanju međunarodne zaštite ili odbijanju ponovnog razmatranja, odluku o transferu na temelju Dablinske uredbe, odluku o uskraćivanju, smanjenju ili ukidanju prava na prihvat i odluku o zadržavanju tražitelja međunarodne zaštite, osiguran je potrebnim pravnim i postupovnim informacijama o žalbenom postupku, pristupu pravnoj pomoći i zastupanju te pravodobnim žalbenim postupcima koje se pružaju tražitelju međunarodne zaštite

Kapacitet i spremnost za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska

COP1. **U planovima djelovanja u nepredvidivim situacijama** koji se odnose na sustave azila i prihvata navode se različiti scenariji nerazmjernog pritiska. Za svaki scenarij utvrđuju se okidači ranog upozoravanja, strategija odgovora i paket mjera koje treba poduzeti, odgovorni akteri i vremenski okviri, posebno mjere koje omogućuju brzu procjenu potreba i brzo raspoređivanje odgovarajućeg osoblja i resursa.

COP2.	**Uspostavljen je mehanizam nadzora** na lokalnoj i regionalnoj razini ili razini središnje države kako bi se omogućilo rano upozoravanje i pravodobno aktiviranje relevantnih mjera iz plana djelovanja u nepredvidivim situacijama s jasno definiranim ulogama i odgovornostima za prikupljanje i procjenu podataka te za dostavljanje nalaza relevantnim dionicima.
COP3.	S planovima djelovanja u nepredvidivim situacijama upoznati su svi odgovorni akteri u lancu upravljanja migracijama i oni pružaju podršku u njihovoj provedbi. Planovi obuhvaćaju **jasan mehanizam odlučivanja i koordinacije** svih relevantnih unutarnjih i vanjskih dionika te se redovito evaluiraju i ažuriraju.
COP4.	**Uspostavljeni su mehanizmi za povećanje kapaciteta za prihvat,** uključujući operativne postupke za uspostavu dodatnih kapaciteta za prihvat, kako bi se tražitelje međunarodne zaštite brzo smjestilo i kako bi im se osigurali primjereni uvjeti prihvata.
COP5.	Uspostavljene su zaštitne mjere kako bi se omogućilo utvrđivanje, procjena i odgovor na **posebne potrebe tijekom postupka i prihvata** u situacijama nerazmjernog pritiska.

4.2 Objektivni kriteriji specifični za određeno područje

Kriteriji specifični za određeno područje odnose se na posebna područja CEAS-a:

Postupak azila

ASY1.	Osobe koje žele podnijeti zahtjev za azil imaju učinkovit i pravodoban **pristup postupku azila**, uključujući brzu i potpunu registraciju svih zahtjeva za međunarodnu zaštitu te, prema potrebi, pružanje informacija, pristup savjetovanju, potrebno usmeno prevođenje i izdavanje isprave kojom se potvrđuje status tražitelja međunarodne zaštite.
ASY2.	**Identitet tražitelja međunarodne zaštite** provjerava se kad je to moguće, uključujući njihovo državljanstvo ili apatridnost, uzimajući pritom u obzir različite situacije u zemljama podrijetla i moguće nepostojanje identifikacijskih isprava.
ASY3.	Tražiteljima međunarodne zaštite pruža se mogućnost da svoj zahtjev obrazlože u **osobnom intervjuu** na jeziku koji razumiju, a intervju se vodi uz potpuno poštovanje načela povjerljivosti i primjenom odgovarajućih tehnika intervjuiranja te završava cjelovitim, pouzdanim i činjeničnim izvješćem ili transkriptom intervjua.
ASY4.	**Intervjui s djecom** provode se na način primjeren djetetu, pri čemu se prije svega uzimaju u obzir najbolji interesi djeteta.
ASY5.	Službenici odgovorni za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu imaju pristup relevantnim, pouzdanim i ažurnim **informacijama o zemlji podrijetla** i **stručnim savjetima**, među ostalim o psihološkim i medicinskim pitanjima te pitanjima povezanima s posebnim postupovnim jamstvima.
ASY6.	Razmatranje se zaključuje **dobro obrazloženom odlukom** ili, u slučaju pozitivne odluke, dobro obrazloženim mišljenjem koje se temelji na odgovarajućoj procjeni dokaza i procjeni rizika u pogledu svih prihvaćenih materijalnih činjenica i na dobroj pravnoj procjeni, uzimajući pritom u obzir pojedinačne okolnosti tražitelja međunarodne zaštite, situaciju u

zemlji podrijetla ili sigurnoj trećoj zemlji u vrijeme donošenja odluke i relevantnu zajedničku analizu i smjernice EUAA-a.

ASY7. Prema potrebi, provode se dostatno istraživanje i procjena **razloga za isključenje** u suradnji s tijelima za izvršavanje zakonodavstva, pri čemu se uzima u obzir povjerljivost postupka azila.

ASY8. Razmatranje se pravodobno zaključuje odlukom, o kojoj se pravilno dostavlja obavijest.

ASY9. Ako je to potrebno, **postupci u pogledu dopuštenosti, ubrzani postupci i/ili postupci na granici** provode se na učinkovit način i unutar za to predviđenih rokova, uz potpuno poštovanje postupovnih jamstava, među ostalim stavljanjem na raspolaganje odgovarajućih lokacija i objekata.

ASY10. Ako postoje naznake razloga za **preispitivanje valjanosti statusa međunarodne zaštite**, oni se utvrđuju i procjenjuju u skladu s postupovnim jamstvima korisnika.

Uvjeti prihvata

REC1. Tražitelji međunarodne zaštite imaju pristup, u naravi ili u obliku novčane naknade ili vrijednosnih kupona ili kombinacije tih triju elemenata, dostatnom i primjerenom **smještaju, hrani, odjeći i drugim bitnim neprehrambenim proizvodima**, pri čemu se uzimaju u obzir njihove posebne potrebe, uključujući potrebe djece.

REC2. **Prihvatna mjesta dodjeljuju se** tražiteljima međunarodne zaštite bez nepotrebne odgode, a u obzir se uzimaju njihove pojedinačne okolnosti, poštuju se načela jedinstva obitelji i najbolji interesi djeteta.

REC3. U prihvatnim objektima tražiteljima međunarodne zaštite osigurava se **primjeren životni standard** i uzimaju se u obzir, ako postoje, njihove posebne potrebe u vezi s prihvatom, uključujući dostatan prostor, prostor za igru djece i sanitarne objekte, uz poštovanje privatnog i obiteljskog života kao i slobode kretanja.

REC4. Nadležna tijela olakšavaju tražiteljima međunarodne zaštite pristup **osnovnim pravima i uslugama**, uključujući obrazovanje, pristup tržištu rada (ako na to imaju pravo) i potrebnu zdravstvenu zaštitu.

REC5. Prihvatnim objektima **dobro se upravlja** tako što se, među ostalim, utvrđuju pravila kućnog reda i kodeksa ponašanja za osoblje te uspostavlja funkcionalni mehanizam za podnošenje pritužbi.

REC6. Tijela za prihvat **nadziru** razinu uvjeta prihvata i osiguravaju poduzimanje učinkovitih daljnjih mjera kada je to potrebno.

REC7. Postoje **dostatni kapaciteti**, infrastruktura, oprema i financijski resursi kako bi se svim tražiteljima međunarodne zaštite osigurala potrebna razina uvjeta prihvata.

REC8. Uspostavljene su **zadovoljavajuće sigurnosne mjere** za tražitelje međunarodne zaštite i osobe koje upravljaju prihvatnim objektima, među ostalim učinkovito postupanje u slučaju ozbiljnih incidenata, s posebnim naglaskom na žene, djecu i osobe koje mogu biti izložene sigurnosnim rizicima zbog svojega podrijetla ili profila.

REC9. Tražitelji međunarodne zaštite imaju pristup **pravnom i**, prema potrebi, **psihosocijalnom zdravstvenom savjetovanju**.

REC10. **Snižavanje razine materijalnih uvjeta prihvata** ispod standarda iz (preinačene) Direktive o uvjetima prihvata moguće je samo u iznimnim okolnostima i uz valjano obrazloženje te mora biti dokumentirano i provedeno u najkraćem mogućem roku, pri čemu u svakom slučaju moraju biti zadovoljene osnovne potrebe.

REC11. Odluke o **ograničavanju ili ukidanju materijalnih uvjeta prihvata** donose se u iznimnim okolnostima, propisno su obrazložene, razmjerne svrsi i donose se uz potpuno poštovanje postupovnih jamstava.

REC12. Svako **zadržavanje** provodi se kada je to potrebno kao krajnja mjera, pri čemu se, kad je to moguće, primjenjuju alternative zadržavanju. Odluke o zadržavanju temelje se na pojedinačnoj procjeni, isključivo u skladu s (preinačenom) Direktivom o uvjetima prihvata i uz poštovanje postupovnih zaštitnih mjera, pri čemu se uzimaju u obzir posebne potrebe osoba u ranjivom položaju, posebno djece. Zadržavanje se odvija uz potpuno poštovanje uvjeta zadržavanja.

Određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu

DUB1. **Eventualni dablinski predmeti uspješno se identificiraju**, otisci prstiju pravodobno se uzimaju i prenose u Eurodac, uz potpuno poštovanje odredaba o zaštiti osobnih podataka, a Eurodac se ažurira nakon odobravanja međunarodne zaštite, transfera, udaljavanja s državnog područja i nakon primjene diskrecijske klauzule.

DUB2. U okviru dablinskih postupaka osobama od interesa pruža se mogućnost da iznesu relevantne informacije, uključujući one o obiteljskim odnosima i uzdržavanim članovima obitelji, među ostalim i u obliku **osobnog intervjua** (ako se ne primjenjuje neki od razloga za otkazivanje intervjua), a on se vodi na jeziku koji osoba razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije te na kojem može komunicirati.

DUB3. **Jedinstvo obitelji** osigurava se tijekom cijelog dablinskog postupka te se u tu svrhu poduzimaju odgovarajući koraci za pronalaženje članova obitelji djece bez pratnje u drugim državama članicama s ciljem njihova spajanja u skladu s postupovnim jamstvima i uz poštovanje najboljih interesa djeteta.

DUB4. Provodi se **cjelovita procjena** kako bi se odredila odgovorna država članica, pri čemu se uzimaju u obzir sve dostupne informacije i dostavljeni dokazi, osobne okolnosti tražitelja međunarodne zaštite i potencijalna opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u odgovornoj državi članici.

DUB5. Uspostavljen je sustav za upravljanje predmetima koji omogućuje učinkovitu obradu zahtjeva za prihvat, ponovni prihvat i za informacije, kao i obradu odgovora i obavijesti, uključujući **nadzor i praćenje** primjenjivih rokova tijekom postupka razmatranja.

DUB6. Učinkovito se provode transferi u državu članicu i iz nje. Dodijeljen je dovoljan broj odgovarajuće osposobljenog osoblja za pripremu i organizaciju transfera u skladu s Dablinskom uredbom, kao i **odgovarajući kapaciteti u zračnim lukama i na graničnim prijelazima** kako bi se osigurao učinkovit transfer u skladu s Dablinskom uredbom.

5 Okvir za prikupljanje i analizu informacija

Postupak prikupljanja i analize informacija za potrebe praćenja obuhvaća sve aspekte operativne i tehničke primjene CEAS-a, kako je navedeno u objektivnim kriterijima (vidjeti Poglavlje 4. Objektivni kriteriji), s ciljem potpunog, uravnoteženog i objektivnog pristupa[5].

5.1 Ključni elementi postupka prikupljanja i analize informacija

Prikupljanje i analiza informacija temelj su svakog postupka praćenja.

Kako bi se osigurao sveobuhvatan i pouzdan postupak prikupljanja informacija, potrebno je **jasno i sveobuhvatno mapiranje** relevantnih subjekata i organizacija na nacionalnoj razini. U tu će svrhu EUAA uzeti u obzir aktivnosti koje trenutačno provode tematske mreže EUAA-a, časnici za vezu (vidjeti prethodni odjeljak 3.3 Sudionici, uloge i odgovornosti) i službenik EUAA-a za temeljna prava, kao i aktivnosti u području informiranosti o stanju i osposobljavanja, operativne aktivnosti itd. EUAA se prema potrebi može savjetovati s državama članicama radi utvrđivanja relevantnih dionika.

Nadalje, EUAA će razvijati i održavati kontakte s relevantnim dionicima koji su ključni za učinkovitu primjenu mehanizma za praćenje, odnosno s nacionalnim tijelima i institucijama te relevantnim međuvladinim organizacijama ili tijelima koja djeluju u tom području.

Prikupljanje informacija za potrebe praćenja trebalo bi biti **ciljano, specifično, ažurno i pravodobno** te u okviru konkretnih vremenskih okvira. U tu će svrhu EUAA prije svakog postupka praćenja obavijestiti predmetnu državu članicu, kao i druge dionike, o očekivanom postupku prikupljanja informacija, opsegu, predlošcima i rokovima.

EUAA razmatra, uspoređuje i pažljivo provjerava sve informacije koje prikupe svi dionici. Tijekom postupka prikupljanja **sve se informacije procjenjuju i ocjenjuju** s obzirom na

- objektivnost
- relevantnost
- dosljednost, točnost i preciznost
- valjanost i kvalitetu, i to unakrsnom provjerom, potvrđivanjem i uspoređivanjem s informacijama iz drugih izvora

kako bi se osigurala sveobuhvatnost svih naknadnih analiza i nalaza.

Informacije prikupljene za potrebe praćenja mogu obuhvaćati kvalitativne i kvantitativne podatke, sudsku praksu kao i uzorak pojedinačnih predmeta za uzorkovanje predmeta, ne dovodeći u pitanje nadležnost države članice u pogledu pojedinačnog postupka donošenja odluka (vidjeti (6.2 Uzorkovanje predmeta)). Kako bi se dodatno olakšalo ispunjavanje upitnika, EUAA uz svako pitanje prilaže, u mjeri u kojoj je to moguće, sve relevantne informacije koje je već prikupio, uz potpuno poštovanje okvira za prikupljanje informacija, pri čemu navodi i njihove izvore. Time se državi članici

[5] Vidjeti i Europski ombudsman, https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/166550

omogućuje da prilikom odgovaranja na pitanje provjeri dostupne informacije te da ih dopuni, ispravi ili ažurira odnosno potvrdi njihovu valjanost.

Vrsta informacija koje treba prikupiti odredit će se na temelju objektivnih kriterija prema kojima će se provoditi praćenje, te u skladu s odgovarajućim standardima i pokazateljima.

EUAA može organizirati **sastanke** s relevantnim dionicima tijekom različitih faza postupka praćenja radi prikupljanja dodatnih informacija, traženja pojašnjenja i/ili provjere prikupljenih podataka.

Analiza podataka prikupljenih za potrebe praćenja trebala bi biti **objektivna i temeljita** te bi se pritom trebali uzeti u obzir svi ključni aspekti CEAS-a, uključujući poštovanje temeljnih prava, mjere za zaštitu djece, najbolji interes djece, kao i posebne potrebe osoba u ranjivom položaju.

Informacije prikupljene od različitih dionika kritički će se procijeniti u skladu sa zajedničkom metodologijom, i to pisanim putem, na sastancima i tijekom posjeta na licu mjesta. U nalazima će se upućivati na informacije na kojima se nalazi temelje i po potrebi će biti priložene izvješću. Dotična država članica imat će priliku iznijeti svoje primjedbe na nalaze (vidjeti 7.2. Nalazi).

5.2 Izvori informacija za potrebe praćenja

U skladu s Uredbom o EUAA-u praćenje se provodi na temelju informacija koje je dostavila dotična država članica, analize informacija o stanju azila iz članka 5. i uzorkovanja predmeta. Osim toga, EUAA može uzeti u obzir dostupne informacije relevantnih međuvladinih organizacija ili tijela, osobito UNHCR-a, i drugih relevantnih organizacija, koje se temelje na njihovu stručnom znanju (članak 14. stavak 4.), kao i EUAA-ovih službenika za vezu u državama članicama (uvodna izjava 12., članak 7. stavak 4.). Posjeti na licu mjesta (članak 14. stavak 5.) provode se radi potvrđivanja prikupljenih informacija i prikupljanja dodatnih podataka prema potrebi (vidjeti: Alati na licu mjesta).

Informacije koje je pružila država članica

Praćenje se provodi prvenstveno na temelju informacija koje je pružila predmetna država članica (članak 14. stavak 4.).

Informacije se mogu pružiti u pisanom ili usmenom obliku. Kad je riječ o pisanim informacijama, EUAA će uz savjetovanje s Mrežom za praćenje uspostaviti standardni **upitnik za države članice** za potrebe praćenja koji će obuhvaćati objektivne kriterije i kojim će se nadopuniti informacije već dostupne Agenciji. Za više informacija vidjeti 6.1. Upitnik za države članice. Osim toga, EUAA može prikupljati informacije organiziranjem sastanaka u okviru priprema za posjet na licu mjesta ili za vrijeme njega.

Ako drugi dionici aktivno djeluju kao provedbeni akteri unutar sustava azila ili prihvata, npr. na temelju delegiranja ovlasti drugim akterima, raspoređivanja ili upućivanja osoblja međuvladinih organizacija ili tijela (npr. UNHCR-a) i/ili agencija EU-a odnosno partnerstva s drugim dionicima itd., EUAA se može obratiti tim provedbenim partnerima i zatražiti dodatne informacije u okviru sastanaka, prema potrebi u koordinaciji s državom članicom.

Informacije kojima raspolaže EUAA

EUAA kontinuirano prikuplja, analizira i distribuira informacije o stanju azila u EU-u te pruža stalnu i operativnu potporu (npr. u obliku razmjene informacija, pružanja informacija i analiza, osposobljavanja, drugih vrsta tehničke pomoći itd.). EUAA će upotrijebiti informacije koje su već dostupne, čime se uspostavlja temelj za provedbu postupka praćenja, izbjegava udvostručavanje zahtjeva i koriste rezultati postojećih postupaka i rada.

Konkretno, u Uredbi o EUAA-u navodi se da se praćenje provodi, među ostalim, na temelju **analize informacija o stanju azila u Uniji iz članka 5.** U skladu s tim, rezultati EUAA-ovih analiza i istraživanja bit će dopuna postupku prikupljanja informacija za potrebe mehanizma za praćenje, a time će se smanjiti opterećenje država članica jer neće morati ponavljati već dostavljene informacije. To obuhvaća, među ostalim, informacije i analize o kretanjima u području azila, posebno u okviru izvješća o azilu, sustava informiranja i dokumentacije, baze podataka iz sudske prakse, platforme o subjektima međunarodne zaštite, sustava za ažuriranje informacija o stanju itd., analize podataka i istraživanja, u okviru analitičkih i istraživačkih dokumenata te informacija koje se razmjenjuju u sustavu ranog upozoravanja i pripravnosti (EPS) itd.

Dodatne kontekstualne informacije od relevantnih dionika

Uredbom se propisuje da EUAA može uzeti u obzir i dostupne informacije drugih relevantnih dionika, uključujući:

UNHCR

UNHCR se u Uredbi izričito navodi kao izvor informacija.

Međuvladine organizacije ili tijela

Uredbom se predviđa prikupljanje informacija od relevantnih međuvladinih organizacija[6] s naglaskom na institucije i tijela Europske unije, uključujući agencije. U kontekstu razmjene informacija za potrebe praćenja EUAA će uspostaviti redovite kontakte s Komisijom i relevantnim agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove (kao što su Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i Agencija za temeljna prava).

Osim toga, ako u državi članici postoje međunarodne organizacije koje se bave pitanjima migracija i azila u državama članicama u kojima se obavlja praćenje, EUAA može od njih zatražiti dodatne informacije. Informacije se mogu prikupljati organiziranjem sastanaka ili u pisanom obliku.

[6] Međuvladina organizacija je organizacija sastavljena prvenstveno od suverenih država ili drugih međuvladinih organizacija. Međuvladine organizacije osnivaju se na temelju ugovora ili drugog sporazuma koji ima status povelje o osnivanju. Primjeri su Ujedinjeni narodi, Vijeće Europe i Europska unija. Izvor: https://www.informea.org/en/terms/intergovernmental-organization. Sljedeće međuvladine organizacije mogu se smatrati relevantnima za potrebe praćenja.

Druge relevantne organizacije na temelju njihovih stručnih znanja

Nacionalne neovisne organizacije i/ili tijela te organizacije civilnog društva smatraju se *drugim relevantnim organizacijama na temelju njihovih stručnih znanja* i mogu poslužiti kao dodatni izvor informacija. U skladu s tim, EUAA može zatražiti dodatne informacije od relevantnih organizacija ili tijela za potrebe određenog postupka praćenja i koordinirati taj postupak.

Ako se traže povratne informacije u pisanom obliku, izradit će se odgovarajući obrazac putem kojega dionici mogu dostaviti povratne informacije za potrebe praćenja u skladu s objektivnim kriterijima, ovisno o opsegu postupka praćenja.

Nacionalne neovisne organizacije i/ili tijela

Nacionalne neovisne organizacije i/ili tijela nadležna za migracije i azil, kao što su nacionalne institucije za ljudska prava[7] i pučki pravobranitelji, isto su tako *relevantne organizacije* s kojima se EUAA može savjetovati *na temelju njihova stručnog znanja* jer imaju ključnu ulogu u promicanju i praćenju učinkovite primjene međunarodnih standarda ljudskih prava na nacionalnoj razini.

Organizacije civilnog društva (OCD-ovi)

U Europskoj uniji civilno društvo ima važnu ulogu u oživljavanju zajedničkih vrijednosti EU-a i njegovih država članica, koje su navedene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U članku 11. stavku 2. UEU-a i članku 15. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) civilni dijalog i sudjelovanje civilnog društva smatraju se sredstvima dobrog upravljanja[8].

Osim toga, uloga civilnog društva u razmjeni informacija i objedinjavanju znanja potvrđena je u Uredbi o EUAA-u (uvodna izjava 40., članak 50.). U skladu s time, organizacije civilnog društva u području migracija i azila smatraju se *relevantnim organizacijama na temelju njihova stručnog znanja* i mogu pružiti vrijedne informacije. Stoga EUAA može zatražiti dodatne informacije od organizacije civilnog društva koja djeluje u području međunarodne zaštite na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj razini, razini Unije ili međunarodnoj razini.

Kako bi se utvrdile prihvatljivi OCD-ovi, analogijom će se primjenjivati kriteriji priloženi Odluci Upravnog odbora br. 111 od 23. lipnja 2022. o osnivanju i sastavu Savjetodavnog foruma te o uvjetima za prijenos informacija.

Osim toga, kako bi se dodatno osigurala transparentnost postupka, OCD-ovi koji pružaju informacije u svrhu praćenja moraju biti:

- članovi Savjetodavnog foruma EUAA-a ili

[7] UN-ovim Pariškim načelima, koja se odnose na status nacionalnih institucija za promicanje i zaštitu ljudskih prava, utvrđeni su minimalni međunarodni standardi za uspostavu nacionalnih institucija za ljudska prava. Za više informacija, vidjeti: FRA, Strong and effective national human rights institutions – challenges, promising practices and opportunities, 21. siječnja 2021.; FRA, June 2022 update - NHRI accreditation status and mandates, 29. lipnja 2022.
[8] Za više informacija, vidjeti: FRA, Protecting civic space in the EU - Key findings and FRA opinions, 19. kolovoza 2022.

- upisani u Registru transparentnosti EU-a[9].

Poziv na doprinos OCD-ovima se upućuje putem Savjetodavnog foruma. Osim toga, Savjetodavni forum može komunicirati i s drugim OCD-ovima na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, europskoj ili međunarodnoj razini te EUAA-u može skrenuti pozornost na druge relevantne informacije za potrebe praćenja. Informacije prikupljene na taj način analizirat će se, unakrsno provjeravati i kritički ocjenjivati u skladu s metodologijom.

[9] Registar transparentnosti baza je podataka u kojoj su navedene organizacije koje nastoje utjecati na zakonodavni postupak i provedbu politika institucija EU-a. U registru je vidljivo tko zastupa koje interese i kojim financijskim sredstvima raspolaže. Na taj način registar omogućuje javni nadzor, čime se građanima i drugim interesnim skupinama daje mogućnost praćenja aktivnosti lobista. Pročitajte više ovdje: https://commission.europa.eu/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/transparency-register_en

6 Alati za potrebe mehanizma za praćenje

Kako bi se osigurala dosljednost i pouzdanost tijekom postupku praćenja, upotrebljavaju se alati za praćenje. Ti alati služe kao sredstvo za usmjeravanje aktivnosti praćenja i osiguravaju njihovu standardiziranu provedbu u različitim vrstama postupaka praćenja.

Ovisno o vrsti i opsegu postupka praćenja, mogu se upotrijebiti svi ili samo neki od tih alata. Prema potrebi, moguće su prilagodbe ili preinake tehničkih elemenata u skladu s opsegom svakog postupka.

6.1 Upitnik za države članice

U skladu s člankom 14. stavkom 6. Uredbe o EUAA-u, države članice imaju obvezu EUAA-u dostaviti, na njegov zahtjev, informacije potrebne za procjenu objektivnih kriterija, čime se nadopunjuju informacije već dostupne Agenciji.

U skladu s glavnim načelima, praćenje koje provodi EUAA treba biti sveobuhvatno i pokriti sve aspekte CEAS-a, ali istodobno treba biti usmjereno na moguće nedostatke i područja u kojima su potrebna poboljšanja u državi članici. Za to je potreban **uravnotežen pristup** između širine procjene i dubine do koje se konkretne teme dodatno istražuju.

Putem upitnika za države članice nastoji se prikupiti dovoljno informacija kako bi se procijenilo jesu li ispunjeni objektivni kriteriji na temelju kojih se provodi praćenje. Upitnik može sadržavati pitanja koja se odnose na opis **osnovnog stanja, postupka ili ishoda postupka**. Osim toga, EUAA može zatražiti od države članice da dostavi **dokumente** i druge materijale relevantne za procjenu objektivnih kriterija.

Postupak prikupljanja informacija putem upitnika za države članice

Upitnik za države članice može se upotrebljavati u svim vrstama postupaka praćenja. Za postupke praćenja zemlje i tematskog praćenja EUAA uspostavlja **standardni upitnik za države članice**, uz savjetovanje s Mrežom za praćenje. Kad je riječ o ad hoc postupcima praćenja, EUAA može izraditi ciljani upitnik, ovisno o opsegu praćenja.

Kako bi se **izbjeglo udvostručavanje** aktivnosti u državama članicama, EUAA će u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti postojeće informacije prikupljene iz izvora navedenih u poglavlju 5 Okvir za prikupljanje i analizu informacija.

Upitnik za države članice uputit će se **nacionalnim koordinatorima za praćenje**, a kopija nadležnom članu **Upravnog odbora EUAA-a i** njegovu zamjeniku. Nacionalni koordinator za praćenje bit će odgovoran za slanje upitnika relevantnim nacionalnim dionicima, prikupljanje odgovora i pravodobno slanje odgovora EUAA-u.
Kad je riječ o postupcima praćenja zemlje i tematskog praćenja, država članica **bit će obaviještena najmanje dva mjeseca unaprijed** o tome kada će im se poslati upitnik kako bi mogla obavijestiti relevantne dionike te planirati i pripremiti potrebne resurse. Od trenutka slanja državi članici daje se rok od **najmanje tri mjeseca**, ako je riječ o postupku praćenja zemlje, te **najmanje dva mjeseca**, ako je riječ o tematskom praćenju, **za ispunjavanje** upitnika.

U kontekstu ad hoc praćenja ne smiju se davati prethodne obavijesti i mogu se odrediti kraći rokovi koji moraju biti dovoljno dugi da bi država članica mogla dati odgovore.

Na temelju početnih odgovora i analize uzorka predmeta mogu se zatražiti dodatna pojašnjenja o određenim pitanjima. Ta se **dodatna pitanja** mogu raspraviti s nacionalnim koordinatorom za praćenje i/ili se mogu podnijeti državi članici u pisanom obliku, a u tom će se slučaju dati razuman rok za odgovaranje na dodatna pitanja.

Države članice poziva se da svoje odgovore i sve popratne dokumente dostave na engleskom jeziku ako je to moguće jer je to radni jezik EUAA-a. Ako država članica ne može dostaviti popratnu dokumentaciju na engleskom jeziku, EUAA će osigurati prijevod.

Struktura

Kako bi se olakšao postupak prikupljanja odgovora na nacionalnoj razini, upitnik za postupke praćenja zemlje podijelit će se na šest područja:

1. pristup postupku (izrada, evidentiranje izražavanja namjere i podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu)
2. određivanje odgovorne države članice
3. prvostupanjski postupci azila
4. prihvat
5. žalbeni postupak (drugi stupanj)
6. plan djelovanja u nepredvidivim situacijama.

Kako bi se dodatno olakšalo ispunjavanje upitnika, EUAA će uz svako pitanje, u mjeri u kojoj je to moguće, priložiti **sve relevantne informacije koje je već prikupio,** kako je prethodno navedeno (vidjeti 5.2. Izvori informacija za potrebe praćenja), uz puno poštovanje okvira za prikupljanje informacija, pri čemu će navesti i njihove izvore. Time se državi članici omogućuje da prilikom odgovaranja na pitanje provjeri dostupne informacije te da ih dopuni, ispravi ili ažurira odnosno potvrdi njihovu valjanost.

6.2 Uzorkovanje predmeta

Uzorkovanje predmeta jedna je od vrsta informacija na kojima EUAA može temeljiti postupak praćenja (članak 14. stavak 4. Uredbe o EUAA-u) i može poslužiti kao pomoć u postupcima praćenja zemlje, tematskog ili ad hoc praćenja.

Analiza uzorka predmeta EUAA-u omogućuje uvid, za potrebe praćenja, u način na koji se postupci provode u konkretnim predmetima za određenu vrstu administrativnog postupka odlučivanja. Analizom uzorka predmeta EUAA će utvrditi sve točke koje je potrebno dodatno pojasniti u pisanom obliku ili tijekom posjeta na licu mjesta. Svrha je preispitati različite predmete koji mogu ponuditi korisne informacije za usmjeravanje postupka praćenja u budućnosti, a ne utvrditi uzorak koji je reprezentativan za cijelu populaciju ili donositi opće zaključke na temelju uzorka.

U skladu s uvodnom izjavom 21. Uredbe o EUAA-u „uzorkovanjem se ne dovodi u pitanje nadležnost država članica za odlučivanje o pojedinačnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu te ga treba provoditi na način kojim se potpuno poštuje načelo povjerljivosti". EUAA ne preispituje pojedinačne činjenice predmeta.

Analiza uzorka predmeta usredotočuje se na sljedeća pitanja:

- Jesu li prilikom odlučivanja o pojedinačnom zahtjevu ili predmetu procijenjeni svi relevantni pravni kriteriji mjerodavnih direktiva i uredbi?
- Jesu li pri donošenju odluke u pojedinačnom zahtjevu ili predmetu poštovane sve postupovne odredbe mjerodavnih direktiva i uredbi?
- Jesu li poštovani svi primjenjivi rokovi i jesu li postupci kojima je odluka donesena učinkoviti?

Posebnu pozornost treba posvetiti pitanju jesu li utvrđene **posebne potrebe tijekom postupka i/ili prihvata** i je li se na njih primjereno odgovorilo te jesu li tijekom obrade predmeta poštovana načela **povjerljivosti i zaštite osobnih podataka**.

U kontekstu praćenja zemlje, uzorkovanje predmeta obično će se provoditi tijekom razdoblja predviđenog za odgovaranje države članice na upitnik i znatno prije posjeta na licu mjesta.

Tijekom početne faze obavlja se savjetovanje s državama članicama o uzorkovanju predmeta, posebno o točnoj konfiguraciji (postupcima) i sastavu uzorka predmeta.

Vrste predmeta koji će biti obuhvaćeni analizom uzorka

U uvodnoj izjavi 21. Uredbe o EUAA-u navodi se: „Primjereno je da se uzorkovanje sastoji od odabira pozitivnih i negativnih odluka koje obuhvaćaju određeno razdoblje i koje su bitne za aspekt CEAS-a koji se prati. Primjereno je temeljiti uzorkovanje na objektivnim pokazateljima, kao što su stope priznavanja".

Predmeti obuhvaćeni analizom uzorka predmeta utvrđeni su u glavnim administrativnim odlukama donesenima pri uvođenju CEAS-a. Uzorkovanje predmeta može obuhvaćati sljedeće vrste odluka:

1. dablinski postupci, uključujući odluke o transferu i odluke o zahtjevima za ponovni prihvat i prihvat
2. razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu
   a) „redoviti" postupak
   b) postupak za utvrđivanje dopuštenosti
   c) ubrzani postupak
   d) postupak na granici
   e) očigledno neosnovani zahtjevi
3. ukidanje, smanjenje ili odbijanje potpore za prihvat
4. oduzimanje međunarodne zaštite
5. zadržavanje u skladu s člankom 8. Direktive o uvjetima prihvata (preinaka).

Točna konfiguracija predmeta koji će se analizirati ovisit će o vrstama postupaka koji se provode u državi članici, sastavu broja predmeta države članice i mogućim točkama kojima treba posvetiti posebnu pozornost na temelju informacija kojima EUAA već raspolaže.

Posebna pozornost pridat će se predmetima koji se odnose na djecu bez pratnje.

Dijelovi spisa predmeta

Analizom uzorka predmeta mogu biti obuhvaćeni različiti elementi odgovarajućih spisa predmeta, i to:

- odluka
- svi elementi koji se odnose na primijenjene postupovne korake, uključujući u pogledu poštovanja postupovnih jamstava
- elementi koji su uzeti u obzir pri donošenju odluke.

Ovisno o vrsti administrativnog postupka u kojem se donosi odluka, spis predmeta može se sastojati, primjerice, od obrazaca za registraciju, transkripta intervjua, relevantnih informacija o zemlji podrijetla[10], procjene ranjivosti i obrazložene odluke.

Klasificirani dokumenti ne bi se smjeli dostavljati EUAA-u kao dio spisa predmeta.

Veličina uzorka

Uzimajući u obzir dostupne resurse i ciklus programa praćenja, u prosjeku će se pregledati ukupno 50 predmeta po jednom postupku praćenja zemlje. Točan broj može se razlikovati ovisno o količini predmeta države članice. Svaka administrativna odluka u načelu se računa kao jedan predmet. Ako se pojedina odluka odnosi na više odraslih osoba i/ili na jedno uzdržavano dijete ili više njih, i dalje će se računati kao jedan predmet.

Metoda nasumičnog odabira

Uzorkovanje predmeta temelji se na nasumičnom odabiru predmeta za analizu.

EUAA može odrediti kriterije za filtriranje predmeta, na primjer na temelju zemalja podrijetla, stopa priznavanja[11], roda glavnog tražitelja međunarodne zaštite ili statusa djeteta bez pratnje, uzimajući u obzir funkcionalnosti nacionalnog sustava za upravljanje spisima predmeta.

Za svaku vrstu odluke EUAA će od države članice zatražiti popis s brojevima predmeta u kojima je takva odluka donesena tijekom prethodnih šest mjeseci (za države s manjim brojem predmeta, razdoblje se može produljiti na godinu dana). Navedeni brojevi predmeta mogu se odnositi na brojeve predmeta u kojima je odluka donesena ili na pojedinačni broj glavnog tražitelja međunarodne zaštite na kojeg se odnosi donesena odluka. Ako država članica navede da bi takav popis mogao sadržavati prevelik broj predmeta, EUAA će suziti kriterije za filtriranje predmeta.

[10] Ako su informacije o zemlji podrijetla javno dostupne, dovoljna su upućivanja na njihov izvor.
[11] Vidjeti uvodnu izjavu 21. Uredbe o EUAA-u.

EUAA će zatim s popisa nasumično odabrati predmete koji će obuhvatiti analizom uzorka predmeta.

Zaštita osobnih podataka i dostavljanje spisa za potrebe uzorkovanja predmeta

U skladu s člankom 31. stavkom 1. Uredbe o EUAA-u Agencija „obrađuje osobne podatke samo u mjeri u kojoj je to potrebno i u sljedeće svrhe: […] (b) provedba uzorkovanja za potrebe praćenja iz članka 14.", a u skladu s člankom 31. stavkom 2. iste uredbe „[p]ri svakoj obradi osobnih podataka mora se poštovati načelo proporcionalnosti, a obrada mora biti strogo ograničena na osobne podatke potrebne za te svrhe".

Poštovanje neophodnih mjera za zaštitu podataka bit će od ključne važnosti za postupak uzorkovanja. Države članice mogu u spisu predmeta prikriti ime tražitelja međunarodne zaštite i/ili članova uže obitelji, a isto tako i sve druge podatke koji bi omogućili identifikaciju tih osoba. Države članice također mogu sakriti ili izbrisati podatke koji se odnose na osoblje koje radi na predmetu (kao što su nadležni službenici, tumači itd.). Međutim, trebalo bi zadržati osobne podatke potrebne za primjerenu analizu uzorka predmeta.
Spis predmeta iz države članice može se dostaviti EUAA-u šifriranom e-poštom, putem sigurne platforme ili uvidom u spis predmeta na licu mjesta, prema odluci države članice.

EUAA će razviti platformu za razmjenu datoteka kako bi se omogućila sigurna razmjena spisa predmeta, uz istodobno smanjenje rizika od bilo kakve povrede podataka (među ostalim šifriranjem između klijenta i poslužitelja, višestrukom autentifikacijom, funkcijama revizije i upravljanjem korisničkim pristupom na temelju nužnosti pristupa podatcima).

Po primitku spisa predmeta EUAA će dodatno ukloniti sve osobne podatke koji nisu potrebni za analizu uzorka.

Ako je to potrebno, EUAA će državi članici dostaviti popis svih članova osoblja koji imaju pristup pojedinačnim spisima.

Nakon završetka postupka praćenja svi dostavljeni osobni podatci bit će izbrisani iz datoteka i mapa koje EUAA pohranjuje te će o tome biti obaviještena država članica.

Prevođenje

Države članice mogu EUAA-u dostaviti odabrane spise predmeta na izvornom jeziku.

S obzirom na relativno velik broj predmeta koji će se analizirati, EUAA će ispitati mogućnosti prevođenja s pomoću alata za strojno prevođenje eTranslation, koji osigurava Komisija. Alatom eTranslation mogu se prevoditi dokumenti sa sva / na sva 24 službena jezika EU-a. Alat je putem sigurne internetske veze dostupan institucijama EU-a i drugim tijelima koja na to imaju pravo. Podatci se ne razmjenjuju s trećim stranama. Alatom eTranslation mogu se obrađivati tekstovi u različitim formatima (.doc, .docx, .pdf, .odt, .ott, .rtf, .txt, .xml, .html itd.).

Za dokumente koje alat eTranslation ne može obraditi odnosno za odlomke u kojima alat ne daje dovoljno razumljive rezultate ili u kojima analitičari uzorka predmeta utvrde nedostatke, EUAA će prema potrebi zatražiti dodatne usluge prevođenja za potrebe analize uzorkovanih predmeta. Osim toga, u slučaju uvida u spise predmeta *in situ* EUAA će osigurati prevoditelja. EUAA će stupiti u kontakt s državom članicom kako bi po potrebi zatražila pojašnjenja, primjerice o korištenoj terminologiji.

6.3 Alati za posjet na licu mjesta

Tijekom posjeta na licu mjesta članovi tima stručnjaka prikupit će dodatne informacije i provjeriti sve prikupljene informacije primjenjujući alate i aktivnosti opisane u nastavku.

Sastanci s državom članicom

Tijekom posjeta na licu mjesta organizirat će se sastanci s nacionalnim tijelima na središnjoj i na regionalnoj/lokalnoj razini. Sa svim nacionalnim tijelima na središnjoj razini održat će se sljedeći sastanci:

- **uvodni sastanak** na početku posjeta na licu mjesta kako bi se iznio detaljan program posjeta na licu mjesta i njegov glavni cilj, razmijenile informacije, objasnio način rada i organizacija tima stručnjaka, ažurirale konkretne pojedinosti o lokacijama koje treba posjetiti, npr. zabrinjavajuća pitanja utvrđena tijekom analize pripremnih dokumenata primljenih prije posjeta na licu mjesta, ključna pitanja koja treba razjasniti tijekom posjeta na licu mjesta i, ako je potrebno, razgovaralo o eventualnoj prilagodbi programa uzimajući u obzir potrebe ograničenja na strani EUAA-a i na strani država članica itd.;
- na kraju posjeta organizirat će se **završni sastanak** kako bi se pružile informacije o aktivnostima provedenima tijekom posjeta i kako bi se razjasnile sve proturječne informacije i otklonili eventualni nedostatci u pogledu informacija, kako bi se državu članicu obavijestilo o svim potrebnim daljnjim radnjama za potrebe izrade nalaza (npr. podnošenje dodatne dokumentacije u pisanom obliku) i sljedećim koracima. U skladu s Uredbom o EUAA-u državu članicu pozvat će se da iznese svoje primjedbe o nalazima.

Po potrebi će se zakazati dodatni sastanci. Sličan pristup primijenit će se, prema potrebi, i za posjete na regionalnoj i/ili lokalnoj razini. Tim stručnjaka u svakom je trenutku dužan postupati u skladu s mjerodavnim pravilima o zaštiti podataka i povjerljivosti u skladu s Uredbom o EUAA-u i primjenjivim okvirom.

Sastanci s drugim dionicima relevantnima za primjenu CEAS-a

Ako tim stručnjaka to smatra potrebnim, sastanci s drugim dionicima koji su relevantni za primjenu CEAS-a organiziraju se pod uvjetima opisanima u okviru za prikupljanje informacija.

Promatranje

Promatranje relevantnih radnih postupaka, praksi i objekata omogućuje neposredno prikupljanje informacija o praktičnoj provedbi različitih postupaka i o uvjetima u objektima država članica.

Članovi timova stručnjaka ne bi smjeli prekidati ili ometati rad službenika i drugog osoblja, a pitanja bi se trebala postavljati tek nakon što službenici/osoblje završe zadatke koji su u tijeku. Pri posjetima objektima i/ili nadležnim tijelima uvijek treba poštovati privatnost posjetitelja i/ili tražitelja međunarodne zaštite. Ako promatranje obuhvaća pojedinačni postupak, tražitelj međunarodne zaštite treba dati svoju privolu za pristup osobnim izjavama i/ili podatcima (npr. registracija).

Stručnjaci mogu snimati promatranje i voditi bilješke, koje mogu zadržati do završetka postupka praćenja. Promatranja se mogu potkrijepiti i fotografijama, uzimajući pritom u obzir nacionalna ograničenja i uz suglasnost dotične države članice i/ili osoba „u skladu s primjenjivim pravilima EU-a i nacionalnim pravilima o zaštiti podataka". U tom slučaju, za snimanje i pohranu informacija upotrebljavat će se oprema EUAA-a (bez uporabe privatnih telefona).

Intervjui

EUAA će surađivati s predmetnom državom članicom kako bi se odredilo odgovarajuće osoblje sa stručnim znanjem nužnim za potrebe postupka praćenja. O načinima intervjuiranja relevantnog osoblja i/ili osoba koje nisu službenici i trećih osoba dodatno će se raspravljati u okviru Mreže za praćenje.

Ako su za potrebe posjeta na licu mjesta potrebne povratne informacije i/ili iskustva tražitelja azila, oni će se prikupiti s pomoću posebnih anonimnih alata, kao što su ankete ili angažiranje posrednika.

Pri prikupljanju potrebnih informacija stručnjaci bi se trebali ograničiti na prikupljanje objektivnih podataka, ne postavljajući sugestivna ili provokativna pitanja. Intervjui i rasprave vodit će se s poštovanjem i na profesionalan način te u duhu suradnje.

Pitanja temeljena na scenariju

Pitanja temeljena na scenariju dopunski su alat za prikupljanje dodatnih informacija o postupcima i praksama koje službenici u državama članicama primjenjuju u posebnim situacijama relevantnima za objektivne kriterije. Kod tih pitanja uzima se u obzir funkcija službenika i područje stručnosti. Cilj je omogućiti bolje razumijevanje i pomoć pri vođenju odgovarajućih postupaka u određenim slučajevima (npr. povećan broj dolazaka) te izbjeći nagađanja o pojedinačnim predmetima.

Dodatna dokumentacija i/ili informacije

Tim stručnjaka može pregledati relevantnu dokumentaciju, uključujući nacionalne i interne smjernice i upute, evidenciju i (dijelove) sustava za upravljanje spisima predmeta, u mjeri u kojoj je to potrebno za postupak praćenja. Pritom se poštuje klasifikacija dokumenata koju je odredila dotična država članica.

Nakon posjeta na licu mjesta države članice imat će priliku u dogovorenom roku dostaviti dodatne informacije o svim neriješenim pitanjima.

Ako su nakon posjeta na licu mjesta potrebna dodatna pojašnjenja, uputit će se pisani zahtjev državi članici prije završetka posjeta, a najkasnije tri dana nakon završetka posjeta na licu mjesta. Ovisno o složenosti pitanja, dogovorit će se razuman vremenski rok u kojem država članica treba dostaviti povratne informacije.

Pristup klasificiranim podatcima

Pristup relevantnim klasificiranim podatcima trebalo bi odobriti članovima tima koji imaju odgovarajuće uvjerenje o sigurnosnoj provjeri, koje je izdalo nadležno tijelo. U tom kontekstu, odgovarajućim uvjerenjem o sigurnosnoj provjeri smatra se uvjerenje o sigurnosnoj provjeri s oznakom EU CONFIDENTIAL ili slično nacionalno uvjerenje o sigurnosnoj provjeri. Ako je to potrebno, od članova tima stručnjaka očekuje se da prođu sigurnosnu provjeru tijekom pripreme za posjet. EUAA je obvezan pridržavati se sigurnosnih pravila o zaštiti klasificiranih podataka i osjetljivih neklasificiranih podataka iz članka 65. Uredbe o EUAA-u.

7 Izrada nalaza i preporuka na temelju praćenja

Uredbom o EUAA-u utvrđuje se okvir za izradu konačnih nalaza, preporuka i za daljnje postupanje (članak 15. stavak 3., članak 15. stavak 4. i uvodna izjava 20.).

U kontekstu svakog postupka praćenja „ izvršni direktor nalaze postupka praćenja šalje predmetnoj državi članici kako bi dala svoje primjedbe te, prema potrebi, navela svoje potrebe". Države članice dostavljaju primjedbe u skladu s Uredbom.

Nakon zamjene Uredbe (EU) br. 604/2013 (Uredba Dublin III), u skladu s člankom 73. Uredbe o EUAA-u („klauzula o stupanju na snagu") „izvršni direktor, u skladu s člankom 15. stavkom 4., na temelju nalaza iz članka 15. stavka 3. i uzimajući u obzir primjedbe predmetne države članice, te uz savjetovanje s Komisijom, sastavlja nacrt preporuka". Predmetna država članica dostavlja primjedbe u rokovima predviđenima u Uredbi kako je navedeno u nastavku.

7.1 Izvješće o praćenju

Kako bi se osigurala sveobuhvatna procjena i povećala transparentnost u pogledu primijenjene metodologije i alata, za svaki će se postupak praćenja izraditi izvješće o praćenju.

Izvješće o praćenju trebalo bi biti jasno i utemeljeno na dokazima, u njemu bi trebalo utvrditi eventualne nedostatke te bi ono trebalo biti usmjereno na poboljšanja i unapređenje učinkovitosti operativne i tehničke primjene CEAS-a. Izvješće o praćenju trebalo bi biti jezgrovito i sažeto, naglasak bi trebao biti na nedostatcima koji bitno utječu na operativnu i tehničku primjenu CEAS-a, trebalo bi istaknuti područja u kojima je potrebno ostvariti znatna poboljšanja te naglasiti dobre prakse.

Izvješće o praćenju bit će izrađeno u strukturiranom formatu koji obuhvaća:

- **sažetak**: ističu se najvažniji događaji, nalazi i napredak ostvaren u odnosu na prethodna izvješća
- **uvod**: obuhvaća kontekst i svrhu izvješća, uključujući općenit opis EUAA-ova postupka praćenja, sastav tima stručnjaka, politiku distribucije informacija i izjave o ograničenju odgovornosti
- **opseg, metode i vremenski okvir postupka praćenja**: okvir za prikupljanje i analizu informacija za potrebe praćenja, opis alata za praćenje koji se upotrebljavaju u određenom postupku (npr. uzorkovanje predmeta, upitnik za praćenje, dionici koji su dostavili informacije), pregled posjeta na licu mjesta u kojem se navode sastanci održani s tijelima država članica i drugim dionicima
- **nalazi**: iznosi se ishod procjene provedene kako bi se utvrdili elementi i/ili područja koja je potrebno poboljšati radi postupnog potpunog ostvarenja objektivnih kriterija, navode se moguće korektivne mjere, ako je to izvedivo, kao i sve utvrđene dobre prakse
- **zaključak**: sažeto se opisuju sljedeći koraci i daljnje postupanje.

Prema potrebi, izvješće o praćenju sadržavat će:

- **zahvale** organizacijama koje su dostavile informacije za izradu izvješća
- **upućivanja** na izvore upotrijebljene u izvješću.

Prilozi će sadržavati sve relevantne materijale ili dodatne dokumente koje tim stručnjaka smatra potrebnima za procjenu i/ili sastavljanje nalaza.

7.2 Nalazi

Nalazi se sastavljaju na temelju procjene, u skladu s metodologijom praćenja. Svaki se nalaz procjenjuje s obzirom na njegov utjecaj na funkcioniranje CEAS-a.

Sastavljanje nalaza

Nalazi o svim postupcima praćenja trebali bi biti kratki i jezgroviti, s naglaskom na utvrđene nedostatke, izazove i područja u kojima su potrebna poboljšanja. Ako je primjenjivo, utvrdit će se i primjeri dobre prakse. Nalazi sadržani u izvješću mogu se grupirati tematski, u skladu s ključnim elementima ili fazama CEAS-a.

Nalazi se potkrepljuju analizom temeljenom na dokazima. Svaki nalaz sadržava jasan opis nedostataka i izazova, što je potkrijepljeno odgovarajućim dokazima, te upućivanje na metodologiju upotrijebljenu za utvrđivanje nalaza.

Ako je moguće, nalazi će obuhvaćati i eventualno potrebna poboljšanja u cilju rješavanja svih nedostataka utvrđenih tijekom evaluacije, uzimajući u obzir nacionalnu organizaciju svake države članice, kao i upozorenje dotičnoj državi članici na prioritete u pogledu utjecaja na funkcioniranje CEAS-a. To može poslužiti kao temelj za preporuke.

Tim stručnjaka trebao bi provesti raspravu o nacrtu nalaza i donijeti zajedničko mišljenje.

Postupak savjetovanja s predmetnom državom članicom

U skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe o EUAA-u izvršni direktor nalaze postupka praćenja šalje predmetnoj državi članici kako bi dala svoje primjedbe te, prema potrebi, navela svoje potrebe. Države članice imaju rok od mjesec dana od datuma primitka nalaza za podnošenje primjedbi. To se primjenjuje na sve vrste praćenja.

Primjedbe države članice uzimaju se u obzir pri izradi konačnih nalaza. Ako EUAA ili država članica to smatraju potrebnim (npr. zbog duljine primjedaba kako bi se iznijelo cjelovito stajalište nacionalnih tijela), primjedbe države članice bit će priložene u dodatcima izvješću kao samostalan dokument.

U slučaju tematskog praćenja nacrt nalaza dostavit će se pojedinačno svakoj državi članici kako bi dala svoje primjedbe, u skladu s člankom 15. stavkom 3. Uredbe o EUAA-u. Nakon stupanja na snagu članka 15. stavaka od 4. do 8. Uredbe o EUAA-u izradit će se jedinstveno završno izvješće sa svim

nalazima o državi članici kako bi se osigurao dosljedan i sveobuhvatan pristup u skladu s opsegom tematskog praćenja i potrebom za horizontalnom koordinacijom i djelovanjem. Do stupanja na snagu tih odredaba, odnosno do početka te faze, EUAA će Upravnom odboru podnijeti tematske nalaze bez navođenja konkretnih nedostataka u pojedinim državama članicama, ako se ne odluči drukčije.

7.3 Preporuke

Kako je navedeno u članku 15. stavku 4. Uredbe o EUAA-u, „izvršni direktor, na temelju nalaza i uzimajući u obzir primjedbe dotične države članice te uz savjetovanje s Komisijom, sastavlja nacrt preporuka. U nacrtu preporuka navode se mjere koje predmetna država članica mora poduzeti, među ostalim i uz pomoć Agencije, prema potrebi, i rok do kojeg dotična država članica mora poduzeti sve potrebne mjere kako bi uklonila nedostatke ili probleme u pogledu kapaciteta i spremnosti utvrđene u postupku praćenja." Dotična država članica trebala bi moći zatražiti pomoć Agencije za provedbu preporuka i može zatražiti posebnu financijsku potporu iz relevantnih financijskih instrumenata Unije (uvodna izjava 20.).

Prioriteti među nacrtima preporuka određuju se na temelju njihove hitnosti i mogućeg utjecaja na funkcioniranje CEAS-a.

Postupak savjetovanja s predmetnom državom članicom

U skladu s člankom 15. stavkom 4. Uredbe o EUAA-u „izvršni direktor šalje nacrt preporuka predmetnoj državi članici. Kad je riječ o postupcima praćenja zemlje i tematskog praćenja, predmetna država članica ima rok od mjesec dana od datuma primitka nacrta preporuka za podnošenje primjedbi na njega.

U slučajevima iz članka 15. stavka 2. [*ad hoc praćenje*] predmetna država članica dostavlja svoje primjedbe u roku od petnaest (15) dana."

Donošenje preporuka i daljnje postupanje

Nakon što je uzeo u obzir primjedbe predmetne države članice, izvršni direktor podnosi nalaze i nacrt preporuka Upravnom odboru. Upravni odbor donosi preporuke dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa.

Nakon što Upravni odbor donese preporuke, država članica prema potrebi će izraditi akcijski plan za provedbu preporuka i dostaviti ga EUAA-u. U akcijskom planu detaljno će se navesti mjere i vremenski rokovi za njihovu provedbu. EUAA može pružiti potporu državi članici u tom pogledu. Država članica periodično će izvješćivati EUAA o napretku provedbe akcijskog plana u skladu s navedenim vremenskim rokovima i u skladu s člankom 4. Uredbe o EUAA-u. U tu svrhu mogu se organizirati bilateralni sastanci između EUAA-a i države članice. EUAA će o tome obavijestiti Komisiju. Upravni odbor bit će redovito obavješćivan o napretku u provedbi preporuka.

U članku 15. stavcima od 4. do 8. Uredbe o EUAA-u detaljno je opisano daljnje postupanje Komisije u slučaju da država članica ne provede mjere navedene u preporukama Agencije u za to predviđenom roku i ako to dovede do ozbiljnih posljedica za funkcioniranje CEAS-a.

7.4 Politika distribucije izvješća o praćenju

Klasifikacijski status izvješća o praćenju utvrdit će se u skladu s Odlukom (EU, Euratom) 2015/443[12]. U svakom slučaju, izvješće o praćenju kao takvo neće biti namijenjeno za javnu distribuciju.

U slučaju zahtjeva za javni pristup, ovisno o području primjene i primjenjivom pravnom okviru, Agencija se savjetuje s predmetnom državom članicom ili je o tome obavješćuje[13].

Radi veće transparentnosti EUAA će, uz savjetovanje s državom članicom, izraditi sažetak u kojem se opisuju tijek postupka praćenja, glavna područja nalaza i preporuke namijenjene javnoj distribuciji. Taj sažetak može se objaviti na službenom jeziku / službenim jezicima države članice.

O izradi predloška sažetka provest će se dodatno savjetovanje s državama članicama putem Mreže za praćenje.

[12] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015D0443.
[13] Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, SL L 145, 31.5.2001.

8 Postupovni aspekti praćenja

8.1 Pravila i načela za osnivanje timova stručnjaka

8.1.1 Sastav timova stručnjaka

Izvršni direktor EUAA-a odgovoran je za osnivanje timova stručnjaka (članak 47. stavak 5. točka (p)), koje čine stručnjaci iz redova vlastitog osoblja Agencije, predstavnici Komisije i, prema potrebi, država članica i, u svojstvu promatrača, UNHCR-a. Međutim, ako promatrač iz UNHCR-a nije prisutan, to ne sprečava timove da obavljaju svoje zadaće (uvodna izjava 24.).

Osoblje EUAA-a

Timovi stručnjaka prvenstveno su sastavljeni od osoblja Agencije. Agencija preuzima sveukupnu odgovornost i koordinaciju timova stručnjaka, kao i potrebne pripreme.

Europska komisija

Komisija ima svojeg predstavnike u timovima stručnjaka u skladu s okvirnom predloženom strukturom, koja je opisana u nastavku. Sve troškove povezane sa sudjelovanjem u radu tima stručnjaka snosi Komisija. EUAA može organizirati putovanja za potrebe posjeta na licu mjesta u državama članicama, posebno smještaj i transfere unutar zemlje.

Stručnjaci iz država članica

U skladu s Uredbom, u timu stručnjaka prema potrebi su zastupljeni i stručnjaci iz država članica. Iako EUAA-ov mehanizam za praćenje nije osmišljen kao postupak istorazinske procjene, EUAA podupire aktivno sudjelovanje stručnjaka iz država članica u radu timova stručnjaka. Kako bi se olakšalo predlaganje stručnjaka u timove, sastavit će se popis stručnjaka iz država članica za potrebe praćenja (dalje u tekstu „popis za praćenje”), koji je opisan u nastavku (vidjeti 8.1.4 Sastavljanje popisa za praćenje.). Timovi stručnjaka mogu obavljati svoje zadaće i u odsutnosti stručnjaka iz država članica.

Stručnjaci iz država članica sudjeluju u postupcima praćenja samostalno, a ne kao predstavnici svojih država članica. Stoga pri provedbi postupka praćenja ne bi smjeli tražiti savjet i/ili smjernice od svoje države članice.

Postupak odabira stručnjaka koji će biti uvršteni na popis stručnjaka iz država članica za potrebe praćenja, odnosno izrada popisa i upravljanje njime, naknada troškova povezanih sa službenim putovanjima, postupak predlaganja i imenovanja stručnjaka za postupak praćenja, povjerljivost, aktivnosti stručnjaka iz država članica nakon njihova imenovanja i postupanje s osobnim podatcima, detaljno se utvrđuje odlukom izvršnog direktora.

Povrat troškova članovima tima ograničen je na vrijeme osposobljavanja, posjeta na licu mjesta i eventualnog pripremnog i naknadnog rada obavljenog u prostorijama EUAA-a, dok se za rad obavljen na daljinu iz njihove države članice ne isplaćuje naknada[14].

Promatrači iz UNHCR-a

UNHCR sudjeluje u radu timova stručnjaka u svojstvu promatrača te u skladu s okvirnom predloženom strukturom opisanom u nastavku. Timovi stručnjaka mogu obavljati svoje zadatke i u odsutnosti promatrača iz UNHCR-a.

EUAA nadoknađuje troškove službenih putovanja te za vrijeme posjeta na licu mjesta, kao i eventualnog pripremnog i naknadnog rada obavljenog u prostorijama EUAA-a, dok se za rad obavljen na daljinu ne isplaćuje naknada. Ta su pitanja detaljnije obrađena u odluci izvršnog direktora.

8.1.2 Struktura i veličina timova stručnjaka

Struktura i veličina timova ovise o vrsti i opsegu postupka praćenja.

Postupak praćenja zemlje

Aktivnosti tima stručnjaka za postupak praćenja određene zemlje koordinira viši službenik EUAA-a koji djeluje kao **koordinator EUAA-a za praćenje zemlje**.

Kako bi se na odgovarajući način obuhvatio širok raspon stručnog znanja potrebnog za potrebe postupka praćenja, ali i kako bi se bolje upravljalo radnim opterećenjem, tim za praćenje zemlje podijelit će se u posebne **tematske podtimove** sastavljene od stručnjaka u područjima **azila i prihvata**.

Rad svakog podtima koordinira **EUAA-ov tematski voditelj** s odgovarajućim stručnim znanjem.

Grafikon 3. Shematski prikaz podtimova za praćenje

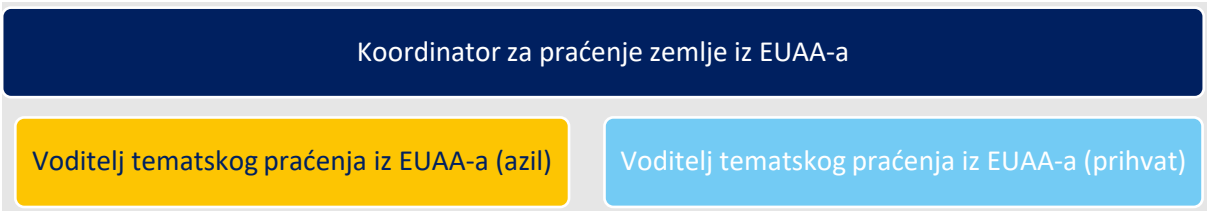

Izvor: EUAA

Okvirni broj članova tima može varirati od četiri do sedamnaest stručnjaka. Prema potrebi, EUAA može dodatno prilagoditi veličinu tima na razmjeran način.

Okvirno, tim stručnjaka za postupak praćenja zemlje mogu činiti sljedeći članovi:

[14] Slično pravilima o doprinosima država članica u okviru timova za izradu EUAA-ovih izvješća, priručnika i alata te timova za potporu azilu.

- tri do sedam članova iz redova osoblja EUAA-a, uključujući EUAA-ova koordinatora za praćenje zemlje i dva tematska voditelja
- od jednog do četiri stručnjaka iz Komisije
- najviše četiri stručnjaka iz države članice, ovisno o ukupnoj veličini tima
- najviše dva stručnjaka iz UNHCR-a u svojstvu promatrača.

Grafikon 4. Okvirni prikaz tima stručnjaka za postupak praćenja zemlje

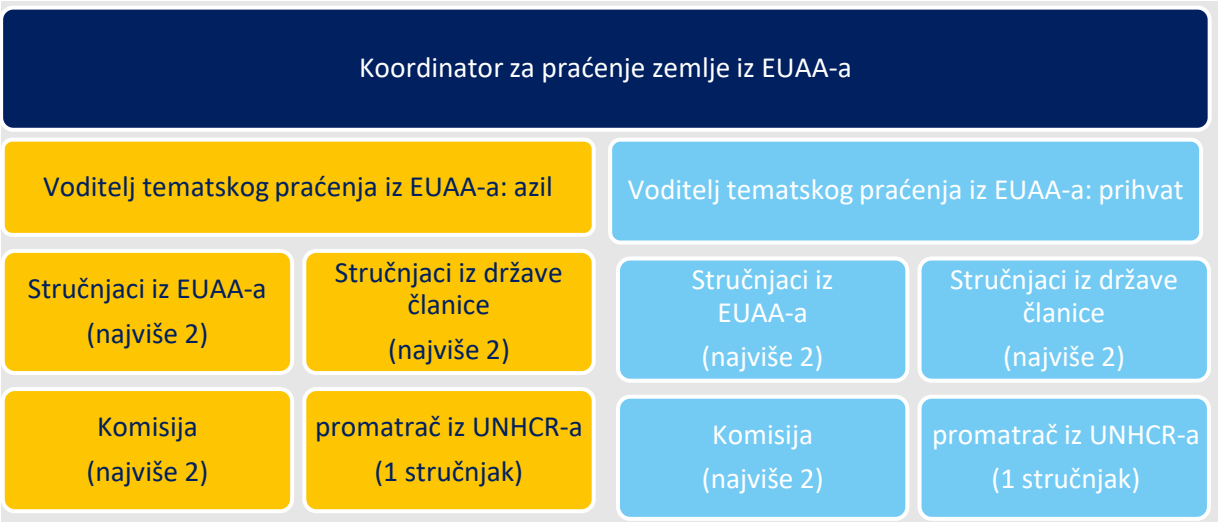

Izvor: EUAA

EUAA zadržava fleksibilnost u pogledu veličine timova stručnjaka za praćenje kako bi se povećala učinkovitost i smanjilo administrativno opterećenje.

EUAA će definirati i prilagoditi veličinu tima za praćenje ovisno o potrebama i izazovima svakog posebnog postupka praćenja, veličini i migracijskim tokovima u državi članici koju treba pratiti, složenosti njezina sustava azila/prihvata te broju lokacija koje treba obuhvatiti posjetom na licu mjesta.

Uzimajući u obzir broj zemalja i postupaka tematskih praćenja koja se planiraju svake godine, EUAA će odrediti sastav tima stručnjaka prije svake provedbe i o tome obavijestiti predmetnu državu članicu. Svakom timu stručnjaka može pomagati dodatno osoblje EUAA-a koje nadzire logistiku, pripreme, usluge usmenog prevođenja itd.

Postupak ad hoc praćenja

Opisani sastav tima prilagodit će se u skladu s konkretnim prioritetnim područjem, odnosno ovisno o ozbiljnim razlozima za zabrinutost koje su utvrdili EUAA ili Komisija, te će obuhvatiti sva ili pojedina područja koja su predmet praćenja u skladu s objektivnim kriterijima.

Postupak tematskog praćenja

Aktivnosti tima stručnjaka za određeni postupak tematskog praćenja koordinira viši član osoblja EUAA-a, koji djeluje kao tematski koordinator. Nadalje, očekuje se da će tim stručnjaka sačinjavati sljedeći članovi:

- od tri do šest članova osoblja EUAA-a, uključujući EUAA-ina koordinatora za tematsko praćenje
- najviše dva stručnjaka iz Komisije
- najviše dva stručnjaka iz države članice
- jedan stručnjak iz UNHCR-a u svojstvu promatrača.

Okvirna je veličina tima između četiri i devet stručnjaka. Prema potrebi, EUAA može dodatno prilagoditi veličinu tima na razmjeran način.

8.1.3 Osnivanje tima stručnjaka

U skladu s člankom 47. stavkom 5. točkama (p) i (q) Uredbe o EUAA-u, izvršni direktor odgovoran je za osnivanje timova stručnjaka za potrebe mehanizma za praćenje i za pokretanje postupka praćenja u skladu s člankom 15. stavkom 2. Osim toga, u skladu s prethodno opisanom okvirnom strukturom, izvršni direktor određuje tim stručnjaka za svaki postupak praćenja i navodi:

- broj osoblja EUAA-a
- broj stručnjaka iz države članice koje treba imenovati
- broj predstavnika Komisije
- broj promatrača iz UNHCR-a.

Ukupan broj članova tima stručnjaka bit će potvrđen tijekom uspostavljanja tima i o njemu će biti obaviještena država članica koja se prati.

Povlačenje stručnjaka iz države članice / otkazivanje sudjelovanja

Otkazivanje sudjelovanja trebalo bi izbjegavati što je više moguće, posebno ako su već organizirana putovanja. Ipak, do otkazivanja sudjelovanja stručnjaka može doći zbog opravdanih, ozbiljnih i nepredviđenih razloga osobne prirode (kao što je iznenadna bolest). Obavijest o otkazivanju dostavlja se u obliku pisane izjave Jedinici za praćenje unutar EUAA-a. Ako je to moguće, trebalo bi izbjegavati povlačenje stručnjaka zbog razloga povezanih s radnim opterećenjem (npr. iznenadno povećanje radnog opterećenja, dovršetak važnog projekta).

Ako do povlačenja stručnjaka iz države članice dođe prije dovršetka rasporeda posjeta na licu mjesta i organizacije putovanja, EUAA može tražiti zamjenu. Ako nije pronađena zamjena za stručnjaka iz države članice, to ne utječe na realizaciju posjeta na licu mjesta.

Državu članicu trebalo bi obavijestiti o promjeni.

8.1.4 Sastavljanje popisa za praćenje

U svrhu praćenja sastavit će se popis stručnjaka iz država članica. Popis za praćenje sadržavat će imena stručnjaka iz država članica koji će biti dostupni za potrebe mehanizma za praćenje. U tom će pogledu EUAA, uz savjetovanje s Mrežom za praćenje (vidjeti poglavlje 13. Uloga Mreže za praćenje), izraditi predložak obrasca za predlaganje stručnjaka.

Svaka država članica može predložiti **najviše pet stručnjaka** za uvrštenje na popis za praćenje na dobrovoljnoj osnovi u skladu s općim kriterijima navedenima u nastavku.

Ako je za potrebe postupka praćenja potrebno posebno stručno znanje koje ne pokrivaju već predloženi stručnjaci iz države članice, Agencija može objaviti dodatni poziv za stručnjake za određeni postupak praćenja.

Poziv za predlaganje stručnjaka dostavlja se Mreži za praćenje. Prijedlozi su valjani **dvije godine** i mogu se produljiti. Država članica može u svakom trenutku opozvati svoj prijedlog ako kriteriji više nisu ispunjeni i/ili stručnjak nije dostupan.

Nakon što se u tim imenuju stručnjaci iz država članica, države članice omogućit će njihovo sudjelovanje u postupku praćenja. Države članice trebale bi omogućiti i sudjelovanje stručnjaka uvrštenih na popis za praćenje u potrebnim osposobljavanjima EUAA-a za potrebe mehanizma za praćenje.

Izvršni direktor utvrđuje unutarnja pravila, postupke i pomoćne alate za upravljanje popisom za praćenje.

8.1.5 Opći kriteriji za predlaganje stručnjaka iz država članica za uvrštenje na popis za praćenje

Stručnjaci iz država članica koji su uvršteni na popis za praćenje moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

1. bogato stručno iskustvo u trajanju od **najmanje tri godine** u području CEAS-a, u područjima kao što su opća koordinacija, planiranje, provedba, praćenje i izvješćivanje o intervencijama i/ili projektima u području postupka azila ili sustava prihvata, evaluacije, upravljanja procesima, upravljanja prihvatnim centrima, procjene osjetljivosti, koordinacije s nacionalnim tijelima, osiguranja kvalitete i utvrđivanja dobrih praksi
2. dokazano dobro poznavanje primjenjivih standarda CEAS-a (npr. poznavanje instrumenata CEAS-a, praktičnih alata EUAA-a itd.)
3. zadovoljavajuće znanje engleskog jezika kao radnog jezika Agencije
4. zaposlenje u nacionalnom tijelu.

Osim prethodno navedenih kriterija, izvršni direktor može utvrditi i druge posebne vještine stručnjaka iz država članica (npr. jezične vještine, vještine pisanja itd.) ako se to smatra posebno korisnim za sudjelovanje u postupku praćenja.

Prilikom predlaganja stručnjaka za uvrštenje na popis nacionalni koordinatori za praćenje trebali bi provjeriti jesu li navedeni kriteriji ispunjeni.

Države članice nastoje predložiti jednak broj stručnjaka u području postupka azila i prihvata.

8.1.6 Osposobljavanje, odabir i imenovanje članova timova stručnjaka

Agencija će osigurati da su stručnjaci u timovima stručnjaka za praćenje prošli potrebno osposobljavanje relevantno za njihovo sudjelovanje u postupcima praćenja koje organizira Agencija. Ako je to potrebno te prije ili nakon imenovanja za određeni postupak praćenja, Agencija će stručnjacima osigurati specifično osposobljavanje za mehanizam za praćenje.

Izvršni direktor utvrđuje pravila i postupke imenovanja stručnjaka iz redova osoblja Agencije, stručnjaka iz država članica te stručnjaka Komisije i UNHCR-a koji će biti dio tima stručnjaka za konkretni postupak praćenja. Tijekom svakog ciklusa praćenja trebalo bi posvetiti dužnu pozornost rodnoj ravnoteži i pravednoj geografskoj zastupljenosti, uravnoteženom imenovanju stručnjaka iz svih država članica u okviru mehanizma za praćenje u cjelini. Kad god je to moguće, iz tima stručnjaka za određenu godinu trebalo bi izuzeti stručnjake iz država članica koju su i same predmet praćenja te godine ili u prvoj polovici sljedeće godine.

U aktivnostima praćenja sudjeluje vrlo iskusno osoblje EUAA-a i Komisije. Pri imenovanju osoblja kao članova tima stručnjaka trebalo bi uzeti u obzir njihovo relevantno radno iskustvo i stručnost.

Stručnjaci iz država članica ne smiju biti dio tima stručnjaka koji obavlja praćenje u zemlji u kojoj su zaposleni (uključujući osoblje na neplaćenom dopustu i upućene nacionalne stručnjake) i/ili njihovoj zemlji državljanstva u slučaju dvojnog državljanstva ili prijašnjeg državljanstva.

Osim redovitih mjera za sprečavanje sukoba interesa i jačanje **nepristranosti** tima stručnjaka, prije nego što član tima stručnjaka može sudjelovati u praćenju dotične države članice primjenjuje se „razdoblje mirovanja" od najmanje tri godine nakon što je bio zaposlen u nacionalnoj administraciji koja je predmet praćenja ili je radio za nju (uključujući i kao partner u provedbi ili izvođač) i/ili u području azila (npr. za nevladinu organizaciju ili kao odvjetnik izravno uključen u nacionalni postupak itd.) u državi članici u kojoj se obavlja praćenje. Isto ograničenje primjenjuje se na stručnjake iz država članica koje je EUAA rasporedio kao dio tima za potporu u pitanjima azila u pogledu države članice u koju se raspoređuju.

Grafikon 5. Shematski prikaz postupka za sudjelovanje stručnjaka iz država članica u timovima stručnjaka

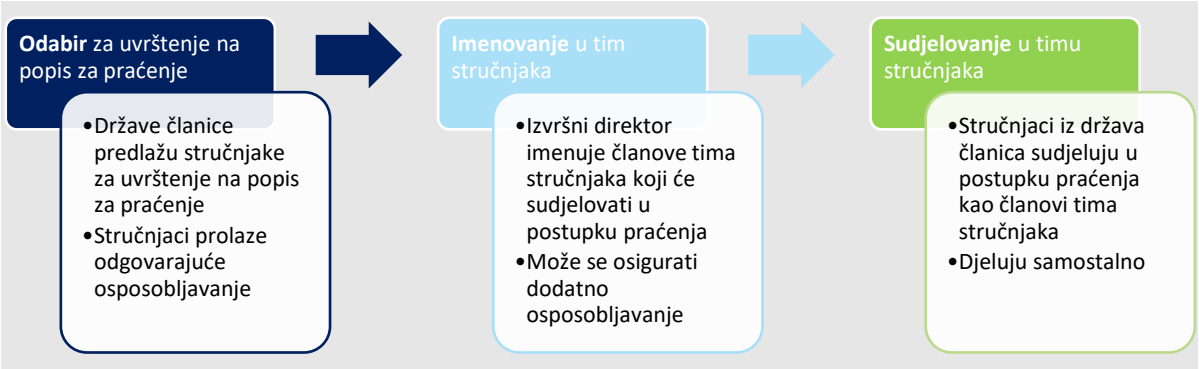

Izvor: EUAA

8.1.7 Provedba

Izvršni direktor utvrdit će kodeks ponašanja za timove stručnjaka, koji se primjenjuje i na sve članove pomoćnog osoblja (npr. tumače).

Dodatne pojedinosti o provedbi metodologije u odnosu na timove stručnjaka utvrđuju se odlukama izvršnog direktora.

8.2 Praktična rješenja za posjet na licu mjesta

8.2.1 Opća pravila za organizaciju posjeta na licu mjesta

Postupak praćenja provodi se u bliskoj suradnji s državom članicom, koja pruža potporu tijekom svih posjeta na licu mjesta koji se provode za potrebe mehanizma za praćenje. U slučaju ad hoc praćenja kako je predviđeno člankom 15. stavkom 2., Agencija organizira kratko unaprijed najavljene posjete.

EUAA obavješćuje predmetne države članice dovoljno unaprijed o svakom takvom posjetu.
Posjeti na licu mjesta organiziraju se u suradnji s predmetnom državom članicom u skladu s godišnjim programom praćenja (vidjeti Poglavlje 11. Program za praćenje: struktura i kriteriji za grupiranje). Agencija poduzima sve potrebne pripremne aktivnosti kako bi osigurala učinkovitu organizaciju posjeta na licu mjesta. Opseg posjeta na licu mjesta određuje se na temelju informacija prikupljenih tijekom pripreme postupka praćenja.

Agencija izrađuje **prijedlog plana** posjeta na licu mjesta u kojem se navodi sljedeće:

- trajanje, preliminarni opseg i vremenski raspored posjeta na licu mjesta
- nacionalna tijela s kojima se treba savjetovati tijekom posjeta na licu mjesta, u okviru postupka koordinacije koji vodi država članica
- sastanci koje će organizirati EUAA / tim stručnjaka s drugim relevantnim dionicima

- popis mjesta od interesa koja treba posjetiti, npr. prihvatni objekti[15], centri za zadržavanje koji se upotrebljavaju za potrebe članka 8. Direktive o uvjetima prihvata, granični prijelazi, točke za registraciju itd. te planirane aktivnosti. Nakon savjetovanja s državom članicom, tim stručnjaka može tijekom posjeta na licu mjesta zatražiti posjet i razgledavanje dodatnih mjesta na temelju informacija prikupljenih tijekom posjeta na licu mjesta;
- u mjeri u kojoj je to moguće imena članova tima stručnjaka.

S dotičnom državom članicom obavit će se savjetovanje o nacrtu plana posjeta:

- najmanje šest tjedana prije predviđenog posjeta na licu mjesta
- 72 sata prije kratko unaprijed najavljenog posjeta na licu mjesta.

Država članica koja je predmet praćenja pomaže timu stručnjaka u obavljanju njegovih zadataka tijekom posjeta na licu mjesta.

Tijekom praćenja uvijek se moraju uzeti u obzir **aspekti sigurnosti i zaštite**, a zaštitne mjere moraju biti zajamčene. Država članica domaćin trebala bi obavijestiti tim o svim potrebnim elementima koji se odnose na konkretna pitanja sigurnosti, zaštite i zaštitnih mjera koja se mogu pojaviti tijekom posjeta (npr. posjet zatvorenim centrima) i dati upute o pravilima koja treba poštovati, kao i o svim potrebnim formalnostima i/ili mogućim ograničenjima. EUAA zadržava odgovornost za sigurnost timova stručnjaka.

U slučaju iznenadnih i nepredvidivih okolnosti (npr. hitni događaji, prirodne katastrofe itd.) program posjeta na licu mjesta može se, u dogovoru s državom članicom, prilagoditi predmetnim lokacijama.

Usmeno prevođenje

Radni jezik tima stručnjaka je engleski.

Tijekom sastanaka i/ili posjeta dodatnim mjestima od interesa, kao što su prihvatni objekti, centri za registraciju itd., tim stručnjaka bit će u pratnji tumača koje angažira Agencija kako bi se osigurala provedba relevantnih aktivnosti (npr. intervjua itd.). EUAA će prema potrebi osigurati usmeno prevođenje.

Organiziranje putovanja

Agencija koordinira organiziranje potrebnih putovanja, među ostalim putovanja unutar države članice (npr. putovanja između lokacija koje se nalaze u različitim regijama/pokrajinama itd.), i smještaja u predmetnoj državi članici. Povrat troškova povezanih s putovanjima i smještajem obavlja se u skladu s „Pravilima o radu stručnjaka" (vidjeti odgovarajući dokument).

[15] Ako EUAA nema potpuni popis lokacija/objekata u predmetnoj državi članici, postupak će se uspostaviti bilateralno s dotičnom državom članicom kada se pokrene postupak prikupljanja informacija radi utvrđivanja relevantnih lokacija/objekata (vidjeti vremenski okvir 6.1.). Ako država članica navede da popis možda sadržava prevelik broj lokacija/objekata, EUAA će u dogovoru s državom članicom utvrditi kriterije za filtriranje lokacija.

Prostorije za sastanke

Država članica u kojoj se odvija postupak praćenja trebala bi osigurati prostorije za sastanke s nacionalnim tijelima ili tijekom pripremne faze navesti da takve prostorije nisu dostupne. U tom će slučaju EUAA tražiti druga rješenja.

Za sastanke s drugim dionicima Agencija će snositi pripadajuće troškove korištenja prostorija za sastanke.

9 Poseban okvir za planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama

Osnovni cilj EUAA-ova mandata za praćenje jest procjena kapaciteta i spremnosti država članica za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska.

Postupci azila i sustavi prihvata neprestano su izloženi promjenjivom priljevu tražitelja međunarodne zaštite. Ozbiljne teškoće administrativnim tijelima za azil i prihvat mogu prouzročiti ne samo povećani priljev osoba, već i silazni trendovi. Stoga administrativna tijela nadležna za azil i prihvat moraju biti u mogućnosti brzo povećati i smanjiti resurse i kapacitete. Konkretno, tijekom smanjivanja ta tijela trebaju osigurati očuvanje znanja o vrlo složenim postupcima i raspolagati mehanizmima za brzo povećavanje resursa i kapaciteta u slučaju ponovnog povećanog priljeva.

Nadalje, kad je riječ o spremnosti i planiranju djelovanja u nepredvidivim situacijama, potrebno je učinkovito organizirati svakodnevne postupke kako bi se oni mogli prilagoditi promjenama i različitom opsegu posla. Prilagodljivost podrazumijeva da u slučaju povećanja posla neće lako doći do zastoja u postupcima, na primjer zbog nedostatka prostora i resursa ili ograničenog radnog vremena ili vremena za kontakt.

Zbog toga kapacitet i spremnost država članica za upravljanje situacijama dodatnog migracijskog pritiska u postupcima azila i sustavima prihvata ne ovisi samo o postojanju dobrih planova djelovanja u nepredvidivim situacijama, već i o svakodnevnoj organizaciji postupaka u administrativnim tijelima.

EUAA-ovo praćenje kapaciteta i spremnosti država članica stoga će se temeljiti na dvama stupovima: prvo, kapacitetu, učinkovitosti i prilagodljivosti kontinuiranih svakodnevnih postupaka te, drugo, postojanju i funkcioniranju planova za djelovanja u nepredvidivim situacijama kako bi se osigurao brz i djelotvoran odgovor na razne scenarije nerazmjernog pritiska.

U okviru EUAA-ova praćenja kapaciteta i spremnosti država članica za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska nastojat će se postići usklađenost s metodama i smjernicama za provedbu u okviru Plana za spremnost i upravljanje krizama u području migracija.

Učinkovitost i prilagodljivost sustava azila i prihvata

Kad je riječ o kapacitetu, učinkovitosti i prilagodljivosti postupaka, praćenje će se, u skladu s objektivnim kriterijima OVR1, OVR2, OVR3, REC6, REC7 i DUB5, usmjeriti na sljedeća četiri elementa.

1. Dostupnost i kapacitet ključnih **ljudskih resursa u postupcima azila,** odnosno: službenika za registraciju (evidentiranje izražavanja namjere i podnošenja zahtjeva), službenika za vođenje predmeta (voditelja intervjua i donositelja odluka), službenika za Dablinsku uredbu, tumača i pomoćnog osoblja potrebnog za organizaciju intervjua, obavješćivanje o odluci i izdavanje relevantne dokumentacije.
2. Dostupnost i kapacitet **prihvatnih mjesta i ključnih ljudskih resursa**, odnosno službenika za prihvat, uključujući osoblje odgovorno za utvrđivanje posebnih potreba u vezi s prihvatom te tumača/prevoditelja.

3. Učinkovitost postojećih postupaka, uključujući:
   - učinkovitost postupka od evidentiranje izražavanja namjere podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i samog podnošenja zahtjeva, ako ta razlika postoji, samog postupka registracije i podnošenja zahtjeva te upućivanja na dablinski postupak, ako je primjenjivo;
   - učinkovitost postupka transfera od evidentiranje izražavanja namjere do prihvata (ako je primjenjivo);
   - učinkovitost mehanizma identifikacije, procjene i odgovora za tražitelje međunarodne zaštite s posebnim potrebama u pogledu prihvata i postupka, uključujući djecu bez pratnje;
   - učinkovitost postupka za određivanje odgovorne države članice i učinkovitu provedbu transfera u skladu s Dablinskom uredbom;
   - učinkovitost postupka planiranja i vođenja osobnog intervjua;
   - učinkovitost postupka donošenja odluka i upravljanje postupcima donošenja odluka, uključujući žalbene postupke;
   - učinkovitost postupka raspodjele mjesta za prihvat (ulazak i izlazak).
4. Unutarnji nadzor mogućih neučinkovitosti i uskih grla, posebno zaostataka:
   - u postupcima azila povezanima s ključnim faza postupka, kao što su broj predmeta u kojima se čeka osobni intervju ili broj predmeta u kojima je proveden intervju, ali se čeka donošenje odluke i razlozi za to;
   - u sustavima prihvata povezanima s ključnim fazama postupka, kao što su dodjela materijalnih sredstava za prihvat ili postupak izlaska iz prihvatnih objekata.

Planovi djelovanja u nepredvidivim situacijama

U skladu s objektivnim kriterijima, EUAA će usmjeriti svoje postupke praćenja na četiri elementa povezana s planovima djelovanja u nepredvidivim situacijama u državama članicama.

1. Postojanje **planova djelovanja u nepredvidivim situacijama** u okviru postupaka azila i sustava prihvata, i to njihov status, najvažniji elementi, fleksibilnost i učinkovitost, njihova povezanost s drugim planovima za upravljanje krizama te upoznatost relevantnog osoblja s planovima, uključujući spremnost osoblja za njihovu primjenu. U tom će pogledu EUAA procijeniti mehanizme i kapacitete za brzo povećanje ljudskih resursa i postupaka kada je to potrebno, što može uključivati spremnost država članica za traženje i apsorpciju operativne i tehničke pomoći EUAA-a u okviru planova djelovanja u nepredvidivim situacijama.
   - Mehanizmi i planovi za povećanje broja ključnih ljudskih resursa prema potrebi; osiguravanje odgovarajućeg financiranja, brzih načina zapošljavanja i/ili planova za aktiviranje pričuvnog osoblja, brzi i/ili ciljani programi osposobljavanja, ne dovodeći u pitanje potrebu za odgovarajućim osposobljavanjem
   - Mehanizmi ili planovi brze nabave za proširenje logističkih resursa potrebnih za raspoređivanje dodatnog osoblja i postojanje mehanizama za povećanje i/ili brzu nabavu te planova za brzo povećanje dostupnih kapaciteta za prihvat, uzimajući u obzir moguće iznimne modalitete za osiguravanje materijalnih uvjeta prihvata u skladu s člankom 18. stavkom 9. Direktive o uvjetima prihvata (preinaka) i raspoložive zalihe.
2. Redovito **preispitivanje ili testiranje** te, prema potrebi, prilagodba i ažuriranje postupka planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama i spremnosti.
3. Mehanizmi preispitivanja ili nadzora koji omogućuju redovite procjene je li dosegnut okidač koji aktivira scenarij iz plana djelovanja u nepredvidivim situacijama.

4. **Koordinacijski mehanizmi** za upravljanje, aktiviranje i vođenje provedbe planova djelovanja u nepredvidivim situacijama na temelju utvrđenih okidača.

Ako se planovi djelovanja u nepredvidivim situacijama ili mjere povezane s azilom i prihvatom odnose na širi nacionalni sustav za upravljanje krizama ili su u njega ugrađeni, praćenje se provodi ne dovodeći u pitanje nacionalni sustav za upravljanje krizama.

Praktični koraci za praćenje planova djelovanja u nepredvidivim situacijama

U skladu s člankom 14. stavkom 6. Uredbe o EUAA-u „države članice Agenciji na njezin zahtjev dostavljaju informacije o svojim planovima djelovanja u nepredvidivim situacijama radi donošenja mjera za suočavanje s mogućim nerazmjernim pritiskom na svoj sustav azila ili svoj sustav prihvata."

U tom pogledu EUAA može putem standardiziranog upitnika zatražiti informacije o kapacitetima i planovima djelovanja u nepredvidivim situacijama ili dostavu samih planova djelovanja u nepredvidivim situacijama.

Tijekom posjeta na licu mjesta timovi stručnjaka mogu:

- proučiti postojeće planove djelovanja u nepredvidivim situacijama na licu mjesta, u skladu sa svim razinama klasifikacije koje se primjenjuju na dokument;
- razgovarati s ključnim dionicima kriznog plana i jedinicama nadležnima za koordinaciju odgovora na krizu na nacionalnoj razini;
- alternativno, uz prethodnu suglasnost države članice, održati simulacijska vježba za procjenu funkcioniranja plana djelovanja u nepredvidivim situacijama zajedno s ključnim dionicima na nacionalnoj razini. Konkretni scenarij predstavlja se ključnim dionicima i od njih se traži da utvrde mjere odgovora i konkretne korake koje treba poduzeti za provedbu mjera. Na kraju postupka sudionici ocjenjuju učinkovitost svojeg plana odgovora i utvrđuju moguće prednosti i nedostatke koje treba riješiti.

10 Poseban okvir za ad hoc praćenje

Slično praćenju zemlje i tematskom praćenju, opći je cilj ad hoc praćenja utvrđivanje mogućih nedostataka u sustavima azila i prihvata država članica te svih problema u pogledu kapaciteta i spremnosti za upravljanje situacijama nerazmjernog pritiska u svrhu poboljšanja učinkovitosti tih sustava.

Postupci ad hoc praćenja pokreću se ako iz analize informacija proizlaze „ozbiljni razlozi za zabrinutost". Ozbiljni razlozi za zabrinutost moraju se temeljiti na konkretnim i pouzdanim informacijama, a potencijalni štetni učinak nedostataka ili problema u pogledu kapaciteta i spremnosti na funkcioniranje sustava azila ili prihvata države članice mora biti znatan. Međutim, zabrinutost podrazumijeva da se odgovarajući nedostatci ili problemi u pogledu kapaciteta i spremnosti ne moraju smatrati utvrđenima prije odluke o pokretanju praćenja jer je to sam predmet posjeta u svrhu ad hoc praćenja.

Prvo, informacije na kojima se temelje razlozi za zabrinutost moraju biti **konkretne i pouzdane**. EUAA izvodi odgovarajuće informacije iz analize stanja azila u Uniji koju je Agencija provela u skladu s člankom 5. Uredbe o EUAA-u[16]. Uzet će se u obzir izvješća EUAA-ovih časnika za vezu „koji redovito podnose izvješća izvršnom direktoru o stanju azila u predmetnoj državi članici i o njezinom kapacitetu za djelotvorno upravljanje njezinim sustavima azila i prihvata" (članak 7. stavak 4. točka (f)). „Ako u izvješćima [...] postoje razlozi za zabrinutost u vezi s jednim ili više aspekata važnih za predmetnu državu članicu, izvršni direktor tu državu o tome obavješćuje bez odgode. Ta se izvješća uzimaju u obzir za potrebe mehanizma za praćenje iz članka 14. i dostavljaju se predmetnoj državi članici." (članak 7. stavak 4. Uredbe o EUAA-u). Sve informacije koje mogu izazvati ozbiljnu zabrinutost procijenit će se u pogledu njihove objektivnosti i, u mjeri u kojoj je to moguće, unakrsno provjeriti s drugim izvorima informacija kako bi se osigurala njihova točnost i relevantnost u skladu s okvirom za prikupljanje i analizu informacija (vidjeti Poglavlje 5. Okvir za prikupljanje i analizu informacija).

Drugo, mogući učinak nedostatka ili bilo kojeg problema u pogledu kapaciteta i spremnosti trebao bi biti znatan u mjeri u kojoj može prouzročiti ozbiljne posljedica za funkcioniranje sustava azila i prihvata države članice u cjelini.

EUAA će uzeti u obzir sve dostupne informacije o mjerama koje je država članica već poduzela kako bi se situacija popravila.

[16] Članak 5. stavak 1. Uredbe o EUAA-u: „Agencija prikuplja i analizira informacije o stanju azila u Uniji i u trećim zemljama u mjeri u kojoj bi to stanje moglo imati utjecaj na Uniju, uključujući ažurirane informacije o uzrocima, migracijskim i izbjegličkim tokovima, prisutnosti maloljetnika bez pratnje, sveukupnom prihvatnom kapacitetu i potrebama za preseljenjem u trećim zemljama te o mogućim dolascima velikog broja državljana trećih zemalja koji bi mogli izložiti sustave država članica za azil i prihvat nerazmjernom pritisku, s ciljem pružanja pravodobnih i pouzdanih informacija državama članicama i utvrđivanja mogućih rizika za sustave azila i prihvata država članica. U svrhu navedenu u prvom podstavku ovog stavka Agencija blisko surađuje s Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu i prema potrebi uzima u obzir analizu rizika koju je provela Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) 2019/1896 kako bi se osigurala najviša razina dosljednosti i usklađenosti informacija koje pružaju Agencija i Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu."

Koraci za pokretanje postupka ad hoc praćenja

U slučaju ozbiljnih razloga za zabrinutost koji zahtijevaju pokretanje postupka ad hoc praćenja EUAA se savjetuje s Komisijom. U skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe o EUAA-u, ad hoc praćenje može zatražiti i Komisija, a pokreće ga Agencija.

Za pokretanje postupaka ad hoc praćenja odgovoran je izvršni direktor EUAA-a. Država članica bit će obaviještena što je prije moguće o pokretanju postupka ad hoc praćenja na temelju ozbiljnih razloga za zabrinutost. Ta će obavijest sadržavati činjenicu je li postupak praćenja pokrenut na inicijativu EUAA-a ili na zahtjev Komisije, razloge zbog kojih je praćenje pokrenuto i aspekte CEAS-a koji će biti predmet postupka ad hoc praćenja, što će odrediti i opseg tog postupka. Obavijest se upućuje nacionalnom koordinatoru za praćenje, a njezina kopija nadležnom članu Upravnog odbora EUAA-a te njihovim zamjenicima.

EUAA može provoditi kratko unaprijed najavljene posjete kao potporu postupku ad hoc praćenja. O kratko unaprijed najavljenom posjetu u svrhu praćenja država članica bit će obaviještena 72 sata unaprijed. Prije posjeta planirat će se i sastanak s nacionalnim koordinatorom za praćenje i nadležnim tijelima.

Kao pomoć u provedbi ad hoc praćenja EUAA može predmetnoj državi članici poslati popis konkretnih pitanja. Rokovi za odgovor na pitanja bit će dovoljno dugi kako bi država članica razumno mogla dostaviti odgovor.

Nakon posjeta na licu mjesta države članice imat će priliku u dogovorenom roku dostaviti dodatne informacije o svim neriješenim pitanjima.

Posebni praktični aranžmani koji se primjenjuju na postupke ad hoc praćenja

Agencija provodi kratko unaprijed najavljene posjete u svrhu ad hoc praćenja. Postupci ad hoc praćenja nisu predviđeni višegodišnjim ili godišnjim programima, već se provode uz već planirane postupke.

Kako je prethodno opisano, izvršni direktor o tome obavješćuje dotičnu državu članicu najkasnije 72 sata unaprijed. Prethodnu obavijest treba u pisanom obliku **(e-poštom)** dostaviti nacionalnom koordinatoru za praćenje **i njegovu zamjeniku** te nadležnom članu Upravnog odbora **i njegovu zamjeniku**, a Agencija treba odmah poduzeti daljnje korake kako bi se osigurao primitak informacija.

S obzirom na hitnost posjeta, Agencije je isključivo odgovorna za utvrđivanje detaljnog plana posjeta. Nakon što država članica primi obavijest, Agencija će se savjetovati s dotičnom državom članicom o rasporedu i detaljnom planu posjeta te će uzeti u obzir sve primjedbe države članice u tom pogledu.

Slijedom toga, logistički teret snosi Agencija koja koordinira sve potrebne aranžmane i trebala bi osigurati dostupnost kvalificiranih tumača koji će pružati potporu timu stručnjaka.

Općenito, priprema i provedba kratko unaprijed najavljenih posjeta razlikuju se od redovitih posjeta na licu mjesta budući da:

- faza pokretanja može biti vrlo kratka
- detaljne zadaće tima stručnjaka i popratne informacije dostupne su timu stručnjaka kratko unaprijed (pripremni sastanci) i
- prikupljanje informacija prilagođeno je okolnostima. U tom pogledu upitnik za praćenje može se dostaviti predmetnoj državi članici s kraćim rokom ili se može izostaviti. Međutim, država članica može pružiti dopunske informacije i/ili odgovore i nakon posjeta.

Za **kratko unaprijed najavljeni posjet potrebna je visoka razina fleksibilnosti i prilagodljivosti tima** stručnjaka i dotične države članice. **Tim stručnjaka osniva se u skladu s općim pravilima za stručnjake**, ali pojedinosti o posjetu bit će dostupne tek nakon što se dostavi obavijest dotičnoj državi članici.

11 Program za praćenje: struktura i kriteriji za grupiranje

U skladu s člankom 15. stavkom 1. Uredbe o EUAA-u „Upravni odbor na temelju prijedloga izvršnog direktora i uz savjetovanje s Komisijom donosi program za potrebe mehanizma za praćenje iz članka 14. („program za praćenje”).

Kako bi se osigurala transparentnost i predvidljivost, mehanizam za praćenje operativne i tehničke primjene CEAS-a temelji se na **petogodišnjem ciklusu praćenja** (dalje u tekstu „ciklus praćenja”), koji je utvrđen u višegodišnjem programu praćenja i dopunjen godišnjim programom praćenja za svaku od pet kalendarskih godina.

U **višegodišnjem programu praćenja** utvrđuje se sljedeće:

- privremeni raspored država članica koje treba pratiti u skladu s člankom 15. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o EUAA-u (praćenje zemlje) tijekom svake od pet godina ciklusa praćenja. Svaka država članica ocjenjuje se najmanje jednom u pet godina. Točan redoslijed i vremenski raspored postupaka praćenja zemalja u određenoj godini definira se u godišnjem programu praćenja;
- privremeni broj postupaka tematskog praćenja u pogledu primjene tematskih ili konkretnih aspekata CEAS-a u svim državama članicama, u skladu s Uredbom i u mjeri u kojoj se oni mogu predvidjeti. Točan broj i teme postupaka tematskog praćenja utvrdit će se u godišnjem programu praćenja.

U **godišnjem programu praćenja** potvrđuje se sljedeće:

- države članice koje će biti obuhvaćene postupkom praćenja zemlje tijekom sljedeće godine, kao i redoslijed i privremeni vremenski raspored posjeta na licu mjesta, u suradnji s državama članicama i
- točan broj i teme postupaka tematskog praćenja, kao i privremeni vremenski raspored.

Upravni odbor EUAA-a donosi godišnji program praćenja za pojedinu godinu do 30. lipnja prethodne godine.

U slučaju više sile[17] program se prilagođava u dogovoru s predmetnim državama članicama, pri čemu nije potrebno da Upravni odbor ponovno donosi ažurirani program. Agencija o tome obavješćuje Upravni odbor.

[17] U skladu s pravom EU-a i sudskom praksom Suda EU-a „viša sila” odnosi se na okolnosti izvan kontrole Agencije i država članica. U predmetu *Busseni* Sud je definirao da viša sila obuhvaća „neuobičajene okolnosti koje onemogućuju izvršenje odgovarajuće radnje. Iako ne podrazumijeva apsolutnu nemogućnost, ipak zahtijeva neuobičajene poteškoće koje su neovisne o volji dotične osobe i očito su neizbježne čak i kad se postupalo s dužnom pažnjom”. Presuda Suda (drugo vijeće) od 9. veljače 1984. Acciaierie e Ferriere Busseni SpA protiv Komisije Europskih zajednica. Predmet 284/82. Zbornik sudske prakse 1984. – 00557, identifikator ECLI: ECLI:EU:C:1984:47.

11.1 Praćenje zemalja: grupiranje država članica

Kako bi se definirao redoslijed kojim će se države članice pratiti za potrebe postupaka praćenja zemlje, primjenjuje se redoslijed prema kojem države članice predsjedaju Vijećem EU-a, kako je utvrđeno u Odluci Vijeća 2016/1316 od 26. srpnja 2016.

U tom smislu, privremeni petogodišnji ciklus praćenja zemalja utvrđen je na sljedeći način:

Grafikon 6. Shematski prikaz grupiranja država članica za potrebe praćenja zemalja

1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	5. godina
Nizozemska	Austrija	Portugal	Španjolska	Litva
Slovačka	Rumunjska	Slovenija	Belgija	Grčka
Malta	Finska	Francuska	Mađarska	Italija
Estonija	Hrvatska	Češka	Poljska	Latvija
Bugarska	Njemačka	Švedska	Cipar	Luksemburg
			Irska	

Izvor: EUAA

U gornjem rasporedu navodi se redoslijed i vremenski raspored postupka praćenja u određenoj zemlji. Ovisno o tome u kojoj će se državi članici provoditi pilot-postupak praćenja, o potrebama službe i o stvarnoj brzini provedbe, može doći do manjih izmjena.

Točan redoslijed i vremenski raspored posjeta na licu mjesta u svrhu praćenja zemlje u određenoj godini definirat će se u godišnjem programu praćenja.

EUAA će nastojati izbjeći provedbu postupka praćenja zemlje koji bi se podudarao sa šestomjesečnim razdobljem u kojem predmetna država članica predsjeda Vijećem EU-a. U mjeri u kojoj je to moguće i uz potpuno poštovanje pravila o petogodišnjem ciklusu, EUAA će pri planiranju posjeta na licu mjesta uzeti u obzir i sudjelovanje države članice u „triju predsjedništava" Vijeća EU-a.

11.2 Tematsko praćenje: godišnji program tematskog praćenja

Za potrebe mehanizma za praćenje tematskim praćenjem omogućuje se praćenje tematskih ili posebnih aspekata CEAS-a u svim državama članicama.

Organizacija tematskog praćenja utvrđuje se godišnjim programom praćenja do 30. lipnja godine koja prethodi godini na koju se program odnosi, pri čemu se navodi i glavno područje tematskog praćenja.

Postupak tematskog praćenja pokreće se na temelju prijedloga izvršnog direktora i uz savjetovanje s Komisijom. Prijedlog se donosi uzimajući u obzir dostupna sredstva i prethodno utvrđene potrebe za tom vrstom praćenja u svim državama članicama. Mreža za praćenje može Agenciji skrenuti pozornost na temu od posebnog interesa za tematsko praćenje.

Kako bi se izbjeglo udvostručavanje aktivnosti, tematsko praćenje bit će u najvećoj mogućoj mjeri integrirano u postupak praćenja zemlje za države članice koje je potrebno pratiti tijekom određene godine.

11.3 Ad hoc praćenje

Ad hoc praćenje nije obuhvaćeno programom i ne ovisi o drugim postupcima praćenja (tematskom praćenju i/ili praćenju zemlje) koji se organiziraju u istom razdoblju.

12 Zaštita osobnih podataka za potrebe mehanizma za praćenje

U skladu s člankom 30. Uredbe o EUAA-u, Agencija pri obradi osobnih podataka primjenjuje Uredbu (EU) 2018/1725. To se odnosi i na mehanizam za praćenje. Pojedinačne odgovornosti u pogledu poštovanja obveza u području zaštite podataka u svakoj fazi postupka praćenja u kojoj se obrađuju osobni podatci prema potrebi će se detaljno dogovoriti s državama članicama, u kontekstu Mreže za praćenje.

13 Uloga Mreže za praćenje

Mehanizam za praćenje provodi se uz savjetovanje s državama članicama.

EUAA-ovu Mrežu za praćenje (MoNet) čine nacionalni koordinatori za praćenje i njihovi zamjenici. Mreža je zamišljena kao forum za potporu u provedbi mehanizma za praćenje, redovitu razmjenu povratnih informacija i iskustava stečenih tijekom provedbe mehanizma za praćenje. Savjetovanje s Mrežom provodi se i pri preispitivanju tehničkih aspekata provedbe metodologije kako bi se poboljšali postupci praćenja i olakšala njihova ujednačena primjena.

Mrežu čine:

- osoblje EUAA-a
- glavni nacionalni koordinatori za praćenje u državama članicama na koje se primjenjuje Uredba o EUAA-u i njihovi zamjenici
- Komisija
- UNHCR u svojstvu promatrača.

Dodatne pojedinosti o radu, funkcioniranju i ulozi Mreže navedene su u opisu poslova koji je izradio EUAA.

14 Preispitivanje metodologije praćenja

Zajednička metodologija opisana u ovom dokumentu može se poboljšavati i prilagođavati budućim izmjenama zakonodavnog okvira. Sve izmjene ili promjene metodologije utvrđuje Upravni odbor EUAA-a na temelju prijedloga izvršnog direktora i uz savjetovanje s Komisijom.

Predviđeno je periodično preispitivanje, u skladu s ciklusima praćenja, kako bi se relevantne promjene provele prije početka novog ciklusa praćenja.